

INFORMACJE OGÓLNE

Wskazówki

- Zgodnie z art. 28. 1 ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., osoby fizyczne przekazujące dane w ramach spisu powszechnego są obowiązane do udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi w zakresie tematów objętych spisem.
- Na pytania zawarte w kwestionariuszu do Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, o ile w pytaniach nie określono inaczej, należy udzielić odpowiedzi zgodnie ze stanem na dzień 31.03.2021 r., godz. 24:00.
- **Dokonując spisu za pośrednictwem aplikacji do samospisu należy wykazać wszystkie osoby, które w dniu 31.03.2021 r. o godzinie 24:00 mieszkały pod danym adresem. Wszystkie dodane i prawidłowo spisane osoby są zwolnione z obowiązku samospisu. Oznacza to, że osoby te nie muszą samodzielnie logować się do aplikacji spisowej, aby dokonać samospisu ze swojego konta.**

LOGOWANIE

Aplikacja do samospisu internetowego jest dostępna pod adresem: <https://nsp2021.spis.gov.pl>

Aby się zalogować należy wybrać jedną z dostępnych metod:

- **Krajowy Węzeł Identyfikacji Elektronicznej** – umożliwia uwierzytelnienie za pomocą środków identyfikacji elektronicznej wydanych przez inne podmioty w ramach systemów identyfikacji elektronicznej (w szczególności Profil Zaufany oraz systemy informatyczne banków).
- **Wprowadzenie numeru PESEL oraz indywidualnie zdefiniowanego hasła dostępu** (aby zdefiniować hasło, wymagany jest podanie nazwiska rodzowego matki).
- **Wprowadzenie adresu email oraz indywidualnie zdefiniowanego hasła dostępu** - metoda ta jest przeznaczona dla cudzoziemców nieposiadających numeru PESEL, którzy w dniu 31 marca 2021 r. zamieszkiwali stale lub przebywali czasowo na terenie Polski.

DANE OSOBY

Proszę uzupełnić poniższe dane

Opis

- a) **nazwisko**
- b) **imię**
- c) **drugie imię** (o ile zostało nadane)
- d) **numer PESEL** (lub w przypadku osób, które go nie posiadają i są cudzoziemcami, możliwość zaznaczenia: „cudzoziemiec bez nadanego numeru PESEL”)
- e) **płeć**
- f) **data urodzenia**

Wskazówki

- Osobie, która zalogowała się do aplikacji za pomocą Krajowego Węzła Identyfikacji Elektronicznej lub numeru PESEL oraz zdefiniowanego hasła dostępu wyświetlone zostaną podstawowe dane osobowe, z możliwością edytowania nazwiska oraz imion.
- W przypadku zalogowania się do aplikacji przez cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL, czyli za pomocą adresu e-mail oraz zdefiniowanego hasła dostępu, wymagane będzie uzupełnienie przez niego danych osobowych: nazwiska, imienia, drugiego imienia (o ile zostało nadane), płci i daty urodzenia.

- Zakłada się, że osoby dorosłe powinny samodzielnie udzielić odpowiedzi na pytania, natomiast osoby małoletnie, powinny zostać spisane przez rodziców lub opiekunów. Dane dotyczące osób nieobecnych przekazują osoby pełnoletnie wspólnie z nimi zamieszkałe.
- Dopuszcza się możliwość udzielenia odpowiedzi za osoby zamieszkałe w danym mieszkaniu przez dorosłą osobę również zamieszkałą w tym mieszkaniu. Osoba ta podaje informacje o mieszkaniu i wszystkich osobach w nim zamieszkałych, ustala skład osobowy mieszkania, określa relacje rodzinne pomiędzy osobami oraz udziela odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu mieszkaniowym i osobowym.
- Narodowym Spisem Powszechnym Ludności i Mieszkań w 2021 r. objęte są następujące grupy osób:
 - **Obywatele Polski mieszkający w Polsce oraz cudzoziemcy** mieszkający w Polsce na stałe lub przebywający czasowo, w dniu 31.03.2021 r. Nie jest przy tym istotne czy osoby te posiadają zameldowanie w Polsce;
 - **Obywatele Polski przebywający za granicą** (bez względu na okres przebywania), którzy nie wymeldowali się z pobytu stałego w Polsce w związku z wyjazdem na stałe za granicę;
 - **osoby bezdomne** – obywatele polscy i cudzoziemcy.
- Spisowi podlegają także:
 - mieszkania, w tym prywatne mieszkania w obiektach zbiorowego zakwaterowania, budynki, obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz zamieszkane pomieszczenia niebędące mieszkaniami.
- **Spisem nie obejmuje się natomiast:**
 - osób, które dokonały wymeldowania z pobytu stałego w związku z wyjazdem za granicę na stałe;
 - szefów oraz cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków ich rodzin oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy umów, ustaw lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
 - mieszkań, budynków, obiektów oraz pomieszczeń będących własnością przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych.

USTALENIE ADRESU ZAMIESZKANIA OSOBY

1. Gdzie Pan(i) mieszka(a) w dniu 31 marca 2021 r. o godzinie 24:00?

Opis

a) w Polsce

Należy podać adres:

- województwo
- **miejsowość** (należy wpisać przynajmniej 3 znaki, aby wyszukać miejscowość na liście)
- **ulicę** (jeśli w adresie nie ma ulicy, należy zaznaczyć opcję „adres bez nazwy ulicy”)
- **nr domu** (w przypadku braku numeru na liście, należy zaznaczyć pozycję „numeru budynku nie ma na liście” i podać właściwy numer lub zaznaczyć „budynek nie ma nadanego numeru”, a następnie podać numer budynku sąsiadującego (tzn. znajdującego się w odległości do 1 km) lub numer działki ewidencyjnej)
- **nr mieszkania** (jeśli w budynku znajduje się więcej niż jedno mieszkanie, należy podać jego numer – wybrać z listy lub w przypadku braku odpowiedniej pozycji, wpisać własny numer)

b) za granicą

Należy podać:

- **kraj przebywania** (wpisać przynajmniej 3 znaki aby wyszukać kraj w słowniku)

- **rok wyjazdu z Polski**
- **miesiąc wyjazdu** (tylko dla 2020 r.)
- **ostatnie miejsce zamieszkania w Polsce przed wyjazdem** (miejscowość, ulicę, numer domu i mieszkania – zasady wyboru jak w punkcie a).

Wskazówki

Miejsce zamieszkania oznacza miejsce, w którym osoba zwykle spędza czas wolny od pracy (nauki), w tym noc. Nie jest istotne, czy osoba jest pod danym adresem zameldowana na pobyt stały lub czasowy, czy mieszka bez zameldowania.

Osoby, które w dniu 31 marca 2021 r. były czasowo nieobecne pod adresem miejsca zamieszkania w związku z:

- wypoczynkiem,
- urlopem,
- odwiedzinami u przyjaciół i krewnych,
- sprawami biznesowymi (w tym delegacjami służbowymi),
- leczeniem medycznym (pobyt w szpitalu, sanatorium, hospicjum),
- przebywaniem w zakładach karnych,
- pielgrzymkami religijnymi,
- przebywaniem na placówkach dyplomatycznych (dotyczy to również rodzin personelu dyplomatycznego),
- przebywaniem na misjach pokojowych,
- zamieszkaniem czasowym uczniów w internatach, bursach lub stancjach,
- odbywaniem ćwiczeń wojskowych i zamieszkiwaniem w koszarach lub innych obiektach wojskowych,
- wykonywaniem określonego rodzaju pracy (dotyczy np. marynarzy i rybaków odbywających połowy dalekomorskie, kierowców na trasach zagranicznych, pilotów, stewardess, osób na kilkudniowych wyjazdach służbowych),

powinny podać, że w tym dniu mieszkali pod adresem zamieszkania.

- **Student** – jeżeli w czasie studiów mieszka poza domem rodzinnym, wskazuje adres zamieszkania w miejscowości, w której mieszka podczas studiów. Nie jest w tym przypadku istotne, że wraca do domu w odwiedziny lub na wakacje. Regularność wizyt studenta w domu (nawet jeśli przyjeżdża do domu na weekendy) – nie ma w tym przypadku znaczenia.
- **Osoba pracująca** – jeżeli w związku z pracą mieszka poza domem rodzinnym, ale wraca do niego zwykle częściej niż 2 razy w miesiącu – jest spisywana pod adresem domu rodzinnego; – jeżeli przyjeżdża do domu 2 razy w miesiącu lub rzadziej – powinna być spisana w miejscowości, w której przebywa w związku z pracą.
- **Osoby w obiekcie zbiorowego zakwaterowania** – osoba mieszkająca w OZZ spisuje siebie wraz z członkami najbliższej rodziny zamieszkającymi z nią w tym samym OZZ, np. dziecko, mąż.
- Osoby przebywające w OZZ nie wypełniają kwestionariusza mieszkaniowego.
- **Jako adres zamieszkania:**
 - **należy** podać adres mieszkania lub domu jednorodzinnego, pomieszczenia (np. zajmowanego na czas odbudowy domu, itp.) lub obiektu zbiorowego zakwaterowania;
 - **nie należy** podawać adresów domów letniskowych przeznaczonych zwykle do wypoczynku i rekreacji lub sezonowego przebywania, chyba że dany adres jest jedynym miejscem zamieszkania z powodu utraty dachu nad głową lub innej przyczyny.
- Domy letniskowe (rekreacyjne) przeznaczone do sezonowego zamieszkiwania nie podlegają spisowi. W szczególności te zlokalizowane na terenach rodzinnych ogródków działkowych, gdzie zgodnie z

Ustawą z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, Art. 12. „Na terenie działki obowiązuje zakaz zamieszkiwania (...).”

Przykłady

1. Osoby pracujące i mieszkające w związku z pracą poza swoim miejscem zamieszkania, którym jest np. dom rodzinny, jeżeli regularnie wracają do tego miejsca zamieszkania, i zdarza się to więcej niż dwa razy w miesiącu, to jako adres zamieszkania w momencie spisu powinny wskazać adres tego domu rodzinnego.
2. Osoby przebywające w szpitalu, sanatorium, hospicjum czy w zakładzie karnym – powinny być spisane pod ostatnim adresem zamieszkania.
3. Osoby zaginione - powinny być spisane pod ostatnim adresem zamieszkania.
4. Członkowie regularnych sił zbrojnych, którzy mieszkają w koszarach lub innych obiektach wojskowych powinni podać adres zamieszkania, pod którym mieszkają poza służbą (jeśli taki posiadają).
5. Osoba wyjechała na studia we wrześniu 2019 r. do Gdańska, jednak w związku ze zdalnym nauczaniem (online) w marcu 2020 r. powróciła do domu rodziców w Krakowie – osoba powinna zostać spisana wg stanu na dzień 31.03.2021 r., czyli w domu rodzinnym.
6. Cudzoziemiec, który w dniu 31.03.2021 r. mieszkał w Polsce powinien być spisany pod adresem miejsca zamieszkania niezależnie od tego czy mieszka w Polsce na stałe, czy czasowo.
7. Urlop za granicą nie jest traktowany jako zamieszkanie lub przebywanie za granicą.

2. Czy mieszkał(a) Pan(i) w:

Opis

- a) **mieszkanu/domu jednorodzinnym** (dotyczy również plebanii i kurii biskupich)
- b) **innym niż mieszkanie pomieszczeniu** (np. pomieszczeniu gospodarczym, piwnicy, baraku, przyczepie kempingowej itp.)
- c) **obiekcie zbiorowego zakwaterowania** (np. domu pomocy społecznej/domu opieki, domu samotnej matki, domu studenckim, zakonie, mieszkaniu chronionym/treningowym itp.)

Po wybraniu odpowiedzi „obiekcie zbiorowego zakwaterowania” należy:

- wybrać rodzaj obiektu z listy,
- w razie braku na liście wybrać „inny – wpisać jaki” i wpisać własne określenie rodzaju działalności obiektu.

Wskazówki

- Domy letniskowe (rekreacyjne) przeznaczone do sezonowego zamieszkiwania nie podlegają spisowi. W szczególności te zlokalizowane na terenach rodzinnych ogrodów działkowych, gdzie zgodnie z Ustawą z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, Art. 12. „Na terenie działki obowiązuje zakaz zamieszkiwania (...).” Należy podać stały adres zamieszkania.
- Jeżeli domek letniskowy przeznaczony zwykle do wypoczynku i rekreacji lub sezonowego przebywania, **jest jedynym miejscem zamieszkania** z powodu utraty dachu nad głową lub innej przyczyny wówczas należy wybrać odpowiedź: „innym niż mieszkanie pomieszczeniu”.
- Do zamieszkanych pomieszczeń niebędących mieszkaniem należą:
 - pomieszczenia znajdujące się w trwałym budynku (mieszkalnym lub innym) wybudowane do innych celów niż mieszkalne i które nie zostały do celów mieszkalnych przebudowane, np. strych, pralnia, suszarnia, garaż, pomieszczenie magazynowe, inwentarskie lub gospodarcze (stajnia, obora, stodoła) lub inne (pokój w hotelu, sala szkolna),
 - pomieszczenia pół-trwałe, wzniesione do zamieszkania w nim rodziny lub pojedynczej osoby, z założenia przez ograniczony czas – zwykle kilku lat np. tzw. „kontenery” lub baraki wzniesione dla osób dotkniętych klęską żywiołową (dla

powodzian, pogorzelców), budynki tymczasowe zamieszkałe do czasu wybudowania nowego domu,

- pomieszczenia prowizoryczne, np. komórka, chata,
- obiekty ruchome, np. barakowóz, wagon kolejowy, przyczepa kempingowa, jacht, barka.

Mieszkanie – lokal przeznaczony na stały pobyt osób, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, stanowiący zespół izb lub jedną izbę, łącznie z pomocniczymi (przedpokój, hol, łazienka, ustęp, garderoba, spiżarnia, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnemu i gospodarczemu potrzebom mieszkańców), wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, korytarza, wspólnej sieni, ulicy, podwórza lub ogrodu niezależnie od tego, czy jest zamieszkałe na podstawie jednego lub więcej niż jednego tytułu prawnego.

Mieszkaniami jest również pomieszczenie przystosowane do celów mieszkalnych poprzez remont czy przebudowę np. strych, suterena, bądź inne pomieszczenie w trwałym budynku.

Plebanie, kurie biskupie i tym podobne pomieszczenia zamieszkałe przez osoby duchowne (proboszczów, wikariuszy, księży emerytów, duchownych innych wyznań) traktowane są jak mieszkania, a osoby w nich mieszkające podlegają warunkom spisowym takim, jak osoby przebywające w mieszkaniach.

Zamieszkałe pomieszczenie niebędące mieszkaniem – pomieszczenie, które w czasie spisu – z różnych przyczyn, np. losowych, przyjętego trybu życia – było jedynym miejscem zamieszkania osób (osoby) tworzących gospodarstwo domowe.

Obiekt zbiorowego zakwaterowania (OZZ) – zespół pomieszczeń (pokoi i innych pomieszczeń pomocniczych), zlokalizowanych w jednym lub kilku budynkach, zajętych przez jeden odrębny zakład, świadczący usługi: opiekuńczo-wychowawcze, hotelarskie, zdrowotne bądź inne, które są związane z zamieszkaaniem/przebywaniem zwykle większej liczby osób lub obiekt instytucji wyznaniowej. Do obiektów zbiorowego zakwaterowania należy zaliczyć m.in. domy studenckie, hotele pracownicze, domy dziecka, domy pomocy społecznej, klasztory, domy zakonne.

Przykłady

1. Jeżeli osoba mieszka w szopie na swojej nieruchomości ponieważ odbudowuje dom po pożarze powinna wybrać odpowiedź: „innym niż mieszkanie pomieszczeniu...”, a jako adres pomieszczenia należy wykazać adres budynku który spłonął.
2. Jeżeli rodzina (np. rodzice, syn z żoną i dziećmi) mieszka w budynku jednorodzinnym, a do budynku prowadzi jedno wejście z zewnątrz to należy spisać je jako jedno mieszkanie/dom jednorodzinny.
3. Jeżeli w budynku jednorodzinnym na osobnych kondygnacjach mieszkają dwie spokrewnione rodziny, a do poszczególnych mieszkań w budynku prowadzą osobne wejścia z zewnątrz i oba mieszkania nie mają nadanych numerów to każda z rodzin podaje umowny numer mieszkania i wskazuje dane dla części budynku, który zajmuje. O każdym mieszkaniu informacje podaje osoba dorosła, która jako pierwsza załogowała się do spisu.
4. Jeżeli w budynku jednorodzinnym na osobnych kondygnacjach mieszkają spokrewnione rodziny, a do budynku prowadzi jedno wejście z zewnątrz, a do poszczególnych mieszkań prowadzą wejścia z klatki schodowej, wówczas każda z rodzin podaje umowny numer mieszkania i wskazuje dane dla części budynku (mieszkania), który zajmuje pomijając powierzchnię klatki schodowej.
5. Jeżeli w budynku jednorodzinnym jedna rodzina zajmuje część budynku na piętrze, a druga część na parterze, a obydwie korzystają ze wspólnej kuchni zlokalizowanej np. na parterze to taki budynek powinien zostać spisany jako jedno mieszkanie.
6. Duchowni zamieszkujący w plebaniach powinni wybrać odpowiedź: „mieszkanie/dom jednorodzinny”. Jedynie pierwsza logująca się osoba pod danym adresem będzie wypełniać kwestionariusz mieszkaniowy, a przy wskazywaniu powierzchni mieszkania, powinna podać całkowitą powierzchnię przeznaczoną na cele mieszkalne. Powierzchni kancelarii parafialnych, jeżeli prowadzi do nich osobne wejście, nie powinno się wliczać do powierzchni mieszkania.

7. Osoby zamieszkujące w barakach, kamperach czy domach letniskowych – jeżeli jest to jedyne ich miejsce zamieszkania powinny podać:
- miejscowość (wystarczy wpisać przynajmniej 3 znaki, aby wyszukać miejscowość na liście),
 - ulicę (jeśli w adresie nie ma ulicy, należy zaznaczyć opcję „adres bez nazwy ulicy”),
 - nr domu (w przypadku braku numeru na liście zaznaczyć pozycję „numeru budynku nie ma na liście” i podać właściwy numer lub zaznaczyć „budynek nie ma nadanego numeru”, a następnie podać numer budynku sąsiadującego (tzn. znajdującego się w odległości do 1 km) lub numer działki ewidencyjnej),
 - nr mieszkania - pole pozostawić niewypełnione.

3. Czy adres, który Pan(i) podał(a) był stałym, czy czasowym adresem zamieszkania?

Opis

- a) **stałym**
- b) **czasowym**

Wskazówki

- Należy określić czy adres zamieszkania jest traktowany jako stały, czy jako czasowy.
- **Adres czasowy** – należy zaznaczyć jeśli osoba ma inne miejsce zamieszkania, które uznaje za stałe. Nie należy traktować adresu zamieszkania jako czasowy tylko dlatego, że osoba planuje, w bliższej lub dalszej przyszłości, przeprowadzić się.
- **Adres stały** – jeśli osoba spisywana nie ma innego adresu zamieszkania, który uznaje za stały, należy zaznaczyć, że wskazany adres jest jej adresem stałym.
- **Kilka adresów zamieszkanych okresowo** – charakter pobytu należy ustalić kierując się odczuciem osoby – nie musi być zgodny z zameldowaniem. Nie należy kierować się długością przebywania pod danym adresem.
- **Cudzoziemiec przebywający w Polsce** – określa charakter swojego adresu zamieszkania w Polsce zgodnie z własnym odczuciem.

Przykłady

1. Osoba w dn. 31.03.2021 r. mieszka w wynajętym mieszkaniu i nie ma innego miejsca zamieszkania, o którym może powiedzieć, że jest to jej stałe miejsce zamieszkania – należy zaznaczyć odpowiedź „stałym”, nawet jeśli deklaruje, że będzie to mieszkanie wynajmować krótko.
2. Osoba pół roku przebywa pod adresem w mieście, a drugie pół mieszka w całorocznym domu poza miastem – spisu należy dokonać w miejscu, w którym mieszkała 31.03.2021 r., natomiast charakter zamieszkania pod adresem określić zgodnie z odczuciem osoby.
3. Student studiujący poza miejscowością, w której jest jego dom rodzinny, może swój adres zamieszkania podczas studiów uznać za czasowy lub stały – określa go według swojego odczucia.

4. Jak długo mieszkał(a) Pan(i) we wskazanym miejscu?

Opis

- a) **krócej niż rok**
 - rok
 - miesiąc
- b) **rok lub dłużej**

Wskazówki

- Odpowiadają **wyłącznie** osoby, które we wcześniejszym pytaniu zaznaczyły, że wskazany adres (pod którym osoba mieszkała w dniu 31.03.2021 r.) jest adresem czasowym.
- Długość należy wyliczyć dla okresu od momentu zamieszkania pod tym adresem do 31.03.2021 r.

- Określając długość zamieszkania nie należy brać pod uwagę krótkich przerw (typu wyjazd związany z wypoczynkiem, odwiedzinami u znajomych, krewnych itp.). Przerwy takie należy włączyć do okresu zamieszkania.

Przykłady

1. Student, który określił swój adres zamieszkania podczas studiów jako czasowy, przy określaniu długości okresu zamieszkania pod tym adresem nie uwzględnia krótkotrwałych pobytów lub wakacji spędzonych w domu – podaje okres od początku zamieszkania pod danym adresem do 31 marca 2021 r.

5. Gdzie Pan(i) mieszkał(a) na stałe?

Opis

- a) **pod innym adresem w Polsce**
- b) **za granicą**

Wskazówki

- Odpowiadają **wyłącznie** osoby, które we wcześniejszym pytaniu zaznaczyły, że wskazany adres (pod którym osoba mieszkała w dniu 31.03.2021 r.) jest adresem czasowym.
- Po wybraniu odpowiedzi „**pod innym adresem w Polsce**” należy uzupełnić adres, podając:
 - województwo,
 - miejscowość (wystarczy wpisać przynajmniej 3 znaki, aby wyszukać miejscowość na liście),
 - ulicę (jeśli w adresie nie ma ulicy, należy zaznaczyć opcję „adres bez nazwy ulicy”),
 - nr domu (w przypadku braku numeru na liście zaznaczyć pozycję „numeru budynku nie ma na liście” i podać właściwy numer lub zaznaczyć „budynek nie ma nadanego numeru”, a następnie podać numer budynku sąsiadującego (tzn. znajdującego się w odległości do 1 km) lub numer działki ewidencyjnej),
 - nr mieszkania – pole pozostawić niewypełnione.
- Po wybraniu odpowiedzi „**za granicą**” (osoba przebywa w Polsce czasowo) należy podać:
 - nazwę kraju stałego zamieszkania
 - rok i miesiąc zamieszkania w Polsce
- Nie jest istotne, że osoba od chwili przyjazdu do Polski opuszczała Polskę w celu odwiedzin rodziny, urlopu lub załatwienia innych spraw. Za początek pobytu w Polsce należy przyjąć datę przybycia (miesiąc i rok), po którym nie było już przerw w zamieszkiwaniu trwających 6 miesięcy lub dłużej.
- Imigrantem przebywającym czasowo w Polsce może być nie tylko cudzoziemiec, ale również obywatel Polski. Istotne natomiast jest, że ta osoba za stałe miejsce zamieszkania uznaje inny kraj.

Przykłady

1. Osoba przybyła do Warszawy z Ukrainy w październiku 2017 roku. W 2018 r. pojechała na Ukrainę na 4 miesiące. Po powrocie do Polski przebywała w różnych miejscowościach. W czasie spisu mieszkała w Lesznowoli. Ukrainę traktuje jako kraj stałego zamieszkania. Osoba ta zaznacza odpowiedź „za granicą”, kraj stałego zamieszkania – „Ukraina”, data zamieszkania w Polsce – „10-2017”.
2. Obywatel Polski mieszkający na stałe np. w Norwegii, który dokonał w Polsce wymeldowania z pobytu stałego w związku z wyjazdem na stałe do Norwegii, czasowo został oddelegowany do pracy w Polsce powinien zaznaczyć pozycję : „za granicą” i podać wymagane informacje.
3. Osoba mieszkająca na stałe w Sławnie przyjechała pół roku wcześniej do Pieńkowa, aby opiekować się starszymi rodzicami. W momencie spisu czasowo przebywała w Pieńkowie (w mieszkaniu swoich rodziców), lecz wskazuje, że na stałe mieszka pod innym adresem w Polsce i podaje Sławno.
4. Osoba mieszka na stałe razem z rodziną w Zamościu, lecz od ponad 2 lat pracuje w Gdańsku i mieszka w mieszkaniu wynajętym dla niej przez pracodawcę. Do Zamościa przyjeżdża kilka razy w roku, częściej

rodzina odwiedza ją w Gdańsku. W dn. 31 marca 2021 r. przebywała w Gdańsku i wskazała ten adres jako czasowy, stały adres podaje Zamość.

5. Student określił, że miejsce w którym mieszkał 31.03.2021 r., podczas nauki na studiach, jest jego czasowym miejscem zamieszkania. Za swoje stałe miejsce zamieszkania uznaje dom rodzinny znajdujący się w innej miejscowości. Zaznacza „pod innym adresem w Polsce” i uzupełnia adres.

Poniżej opisano dwie wersje pytań na które należy udzielić odpowiedzi w zależności od rodzaju obiektu, w którym mieszkała osoba

- mieszkanie/dom jednorodzinny, inne niż mieszkanie pomieszczenie (1a-7a),
- obiekt zbiorowego zakwaterowania (OZZ) (1b-7b).

OSOBY W MIESZKANIU/POMIESZCZENIU NIEBĘDĄCYM MIESZKANIEM

Poniżej zostały przedstawione pytania od 1a do 7a, które dotyczą osób przebywających 31.03.2021 r. w mieszkaniu/pomieszczeniu niebędącym mieszkaniem.

1a. Czy w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 pod tym adresem mieszkali także inne osoby?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**

Wskazówki

- Osoby małoletnie powinny zostać spisane przez rodziców lub opiekunów.
- Dokonując spisu powinno się podać liczbę mieszkańców mieszkania lub innego pomieszczenia niebędącego mieszkaniem, które w nim mieszkali w dniu 31.03.2021 r. Osoby mieszkające w obiekcie zbiorowego zakwaterowania powinny dopisać członków rodziny, którzy mieszkali z nimi w OZZ.
- Należy wykazać wszystkie osoby, które mieszkali pod danym adresem niezależnie od tego czy te osoby będą spisywały się razem z respondentem, czy same dokonają obowiązku spisu.

Przykłady

1. W mieszkaniu mieszkają 3 współlokatorki. Dwie z nich zdecydowały spisać się wspólnie po zalogowaniu do aplikacji przez jedną z nich. Powinny wykazać wszystkie osoby mieszkające w mieszkaniu, jednak nie posiadają numeru PESEL oraz wszystkich wymaganych informacji o trzeciej osobie. Trzecia współlokatorka nie zgodziła się na podanie danych o sobie, w związku z czym dwie osoby spisały się wspólnie, a trzecia dokonała samospisu indywidualnie.
2. W domu jednorodzinnym mieszka małżeństwo z dziećmi oraz teściowie. W chwili gdy mąż dokonywał spisu siebie, żony oraz dzieci, teściowie byli w sanatorium i nie zgodzili się na podanie zięciowi danych przez telefon. W związku z tym, teściowie spisali się oddzielnie poprzez aplikację do samospisu.

2a. Proszę podać liczbę tych osób, nie licząc Pana(i).

Wskazówki

- Podanie liczby osób pozwala ustalić liczbę osób mieszkających pod danym adresem.
- Na to pytanie odpowiadają tylko osoby, które we wcześniejszym pytaniu potwierdziły (udzieliły odpowiedzi „tak”), że pod podanym adresem mieszkają także inne osoby.
- Należy pamiętać, że nie podaje się siebie, czyli pierwszej osoby, która się zalogowała.

Przykłady

1. Osoba w dn. 31.03.2021 r. mieszka razem ze swoim współlokatorem, ale każda z tych osób chce się spisać oddzielnie. W tej sytuacji należy podać liczbę mieszkańców 1 (ponieważ nie wlicza się siebie). Danych współlokatora się nie podaje. Współlokator powinien samodzielnie dokonać obowiązku spisowego podając również liczbę mieszkańców równą 1 (nie będzie wliczał siebie).

2. Podczas jednego logowania do aplikacji spisowej – mąż spisuje siebie, żonę, która wyraziła zgodę na wspólne spisanie się oraz 3 dzieci. Mąż powinien podać liczbę mieszkańców 4 (nie wlicza się męża) i w następnym pytaniu należy dodać wymagane dane dotyczące żony i 3 dzieci.

3a. Proszę dodać wszystkie osoby, które w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 mieszkały pod poniższym adresem i będą spisywane razem z Panem(ią).

Opis

- a) **nazwisko**
- b) **imię**
- c) **drugie imię**
- d) **numer PESEL**
- e) **płeć**
- f) **data urodzenia**

Wskazówki

- Odpowiedzi należy udzielić zgodnie ze stanem w dniu **31.03.2021 r.**
- Pytanie dla osób mieszkających w mieszkaniu/domu lub innym niż mieszkanie pomieszczeniu ma na celu ustalenie **listy osób** mieszkających pod wskazanym adresem i spisujących się razem z respondentem.
- Należy wykazać wszystkie osoby, które mieszkały pod danym adresem i będą spisywały się razem z respondentem. Wszystkie osoby dodane na formularzu i poprawnie spisane są zwolnione z obowiązku spisowego.
- W przypadku braku możliwości lub braku zgody na wspólne spisanie się niektórych współmieszkańców – członków odrębnego lub tego samego gospodarstwa domowego zamieszkujących pod tym adresem, istnieje możliwość oddzielnego spisania się każdej z takich osób. W takiej sytuacji podaje się jedynie liczbę osób mieszkających pod podanym adresem. Należy użyć przycisku DALEJ bez dodawania żadnych osób do listy mieszkańców. Wszystkie osoby, które mieszkały, a nie zostaną wykazane pod tym adresem, są zobowiązane do samodzielnego dokonania spisu.
- W przypadku cudzoziemców, którzy nie posiadają numeru PESEL należy zaznaczyć opcję „cudzoziemiec bez nadanego numeru PESEL”.
- Dziecku do 3. miesiąca życia, nieposiadającemu numeru PESEL należy zaznaczyć „dziecko bez nadanego numeru PESEL”.
- **Osoba zameldowana pracująca za granicą** – jeżeli osoba mieszka za granicą i nie przyjeżdża do domu w Polsce częściej niż 2 razy w miesiącu – powinna być wykazana dopiero w dalszej części aplikacji jako zameldowana, ale przebywająca za granicą.

Przykłady

1. **Uczeń** – jeśli w roku szkolnym mieszka poza domem rodzinnym, powinien być spisany w domu rodzinnym.
2. **Opieka naprzemienna nad dzieckiem** – w przypadku dziecka przebywającego okresowo w dwóch różnych gospodarstwach domowych na terenie kraju (np. z uwagi na separację lub rozwód rodziców), adresem zamieszkania będzie adres tego mieszkania, w którym obecnie spędza większość czasu. Jeśli czas przebywania z każdym z rodziców jest identyczny, adresem zamieszkania będzie adres tego rodzica, z którym dziecko przebywało w dniu 31.03.2021 r.
3. **Dziecko** – urodzone przed 31 marca 2021 r. godz. 24:00, nawet jeśli przebywa jeszcze w szpitalu i trwają czynności związane z wystawieniem karty urodzenia i wskazaniem miejsca zamieszkania powinno być spisane w domu rodzinnym.
4. **Osoba zmarła** – jeśli osoba zmarła po 31.03.2021 r. należy ją dopisać jako mieszkającą pod danym adresem w dniu 31 marca (jeśli zmarła 31 marca lub wcześniej nie należy jej dopisywać).
5. **Osoba pracująca** – jeżeli w związku z pracą mieszka poza domem rodzinnym, ale wraca do niego regularnie, zwykle częściej niż 2 razy w miesiącu – jest spisywana pod adresem domu rodzinnego.
6. Należy dopisać **osoby czasowo nieobecne** w dn. 31.03.2021 r. w związku z:

- wypoczynkiem,
 - urlopem,
 - odwiedzinami u przyjaciół i krewnych,
 - sprawami biznesowymi (w tym delegacjami służbowymi),
 - leczeniem medycznym (pobyt w szpitalu, sanatorium, hospicjum),
 - przebywaniem w zakładach karnych,
 - pielgrzymkami religijnymi,
 - przebywaniem na placówkach dyplomatycznych (dotyczy to również rodzin personelu dyplomatycznego),
 - przebywaniem na misjach pokojowych,
 - zamieszkaniem czasowym uczniów w internatach, bursach lub stancjach,
 - odbywaniem ćwiczeń wojskowych i zamieszkiwaniem w koszarach lub innych obiektach wojskowych,
 - wykonywaniem określonego rodzaju pracy (dotyczy np. marynarzy i rybaków odbywających połowy dalekomorskie, kierowców na trasach zagranicznych, pilotów, stewardess, osób na kilkudniowych wyjazdach służbowych).
7. Osoby, które spisują wyłącznie siebie nie dodają danych innych współmieszkańców. Przechodzą DALEJ bez wprowadzania żadnych danych.

4a. Czy adres, który Pan(i) podał(a) był stałym, czy czasowym adresem zamieszkania tej osoby?

Opis

- a) **stałym**
- b) **czasowym**

Wskazówki

- Należy określić czy adres zamieszkania dopisanej osoby traktuje ona jako stały, czy czasowy.
- **Adres czasowy** – należy zaznaczyć jeśli osoba ma inne miejsce zamieszkania, które uznaje za stałe.
- **Adres stały** – jeśli osoba spisywana nie ma innego adresu zamieszkania, który uznaje za stały, należy zaznaczyć, że wskazany adres jest jej adresem stałym. Nie należy traktować adresu zamieszkania jako czasowy tylko dlatego, że osoba planuje, w bliższej lub dalszej przyszłości, przeprowadzić się.
- **Kilka adresów zamieszkiwanych okresowo** – charakter pobytu należy ustalić kierując się odczuciem osoby – nie musi być zgodny z zameldowaniem. Nie należy kierować się długością przebywania pod danym adresem.
- **Cudzoziemiec przebywający w Polsce** – określa charakter swojego adresu zamieszkania w Polsce zgodnie z własnym odczuciem.

Przykłady

1. Osoba w dn. 31.03.2021 r. mieszka w wynajętym mieszkaniu i nie ma innego miejsca zamieszkania, o którym może powiedzieć, że jest to jej stałe miejsce zamieszkania – należy zaznaczyć jej odpowiedź „stałym”, nawet jeśli deklaruje, że będzie to mieszkanie wynajmować krótko.
2. Osoba pół roku przebywa pod adresem w mieście, a drugie pół mieszka w całorocznym domu poza miastem – spisu należy dokonać w miejscu, w którym mieszkała 31.03.2021 r., natomiast charakter zamieszkania pod adresem określić zgodnie z odczuciem osoby.
3. Student studiujący poza miejscowością, w której jest jego dom rodzinny, może swój adres zamieszkania podczas studiów uznać za czasowy lub stały – określa go według swojego odczucia.

5a. Jak długo ta osoba mieszkała we wskazanym miejscu?

Opis

- a) **krócej niż rok**

- rok,
- miesiąc

b) **rok lub dłużej**

Wskazówki

- Pytanie dotyczy osób, którym we wcześniejszym pytaniu zaznaczono, że wskazany adres (pod którym osoba mieszkała w dniu 31.03.2021 r.) jest adresem czasowym.
- Długość należy wyliczyć dla okresu od momentu zamieszkania pod tym adresem do 31.03.2021 r.
- Określając długość zamieszkania nie należy brać pod uwagę krótkich przerw (typu wyjazd związany z wypoczynkiem, odwiedzinami u znajomych, krewnych itp.). Przerwy takie należy włączyć do okresu zamieszkania.

Przykłady

1. Dla studenta, któremu zaznaczono adres zamieszkania podczas studiów jako czasowy, przy określaniu długości okresu zamieszkania pod tym adresem nie uwzględnia się krótkotrwałych pobytów lub wakacji spędzonych w domu – podać należy okres od początku zamieszkania pod danym adresem do 31 marca 2021 r.

6a. Gdzie ta osoba mieszkała na stałe?

Opis

- a) **pod innym adresem w Polsce**
- b) **za granicą**

Wskazówki

- Pytanie dotyczy wyłącznie osoby, której we wcześniejszym pytaniu zaznaczona została odpowiedź „czasowym” (adres pod którym osoba mieszkała w dniu 31.03.2021 r. jest adresem czasowym).
- Po wybraniu odpowiedzi „**pod innym adresem w Polsce**” należy uzupełnić adres, podając:
 - miejscowość (wystarczy wpisać przynajmniej 3 znaki, aby wyszukać miejscowość na liście),
 - ulicę (jeśli w adresie nie ma ulicy, należy zaznaczyć opcję „adres bez nazwy ulicy”),
 - nr domu (w przypadku braku numeru na liście zaznaczyć pozycję „numeru budynku nie ma na liście” i podać właściwy numer lub zaznaczyć „budynek nie ma nadanego numeru”, a następnie podać numer budynku sąsiadującego (tzn. znajdującego się w odległości do 1 km) lub numer działki ewidencyjnej),
 - nr mieszkania - pole pozostawić niewypełnione.
- Po wybraniu odpowiedzi „**za granicą**” (osoba przebywa w Polsce czasowo) należy podać:
 - nazwę kraju stałego zamieszkania
 - rok i miesiąc zamieszkania w Polsce
- Nie jest istotne, że osoba od chwili przyjazdu do Polski opuszczała Polskę w celu odwiedzin rodziny, urlopu lub załatwienia innych spraw. Za początek pobytu w Polsce należy przyjąć datę przybycia (miesiąc i rok), po którym nie było już przerw w zamieszkiwaniu trwających 6 miesięcy lub dłużej.

Przykłady

1. Imigrantem przebywającym czasowo w Polsce może być nie tylko cudzoziemiec, ale również obywatel Polski. Istotne natomiast jest, że ta osoba za stałe miejsce zamieszkania uznaje inny kraj, np. obywatel Polski mieszkający na stałe w Norwegii (dokonał w Polsce wymeldowania z pobytu stałego w związku z wyjazdem na stałe do Norwegii, czasowo został oddelegowany do pracy w Polsce).

7a. Czy wykazał(a) Pan(i) wszystkie spisywane osoby, które w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 mieszkały pod poniższym adresem?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**

Wskazówki

- Pytanie ma na celu ustalenie czy osoba spisywana dopisała wszystkie osoby, które 31.03.2021 r. o godzinie 24:00 mieszkały pod wskazanym adresem i będą spisywane razem z respondentem.
- Po wybraniu odpowiedzi „nie” nastąpi powrót do listy osób z możliwością uzupełnienia brakującej osoby, która będzie spisywana razem z respondentem.
- W przypadku dokonywania spisu wyłącznie w swoim imieniu nie dodaje się żadnych informacji o współmieszkańcach (ze względu na brak dostępu do tych danych lub brak zgody współmieszkańców na wspólne spisanie się).
- Po udzieleniu odpowiedzi na pytania od 1a do 7a będą wyświetlone pytania dotyczące działu OSOBY PRZEBYWAJĄCE ZA GRANICĄ.

Przykłady

1. Osoba mieszka z współlokatorem, ale ze względu na brak zgody na wspólne spisanie dokonuje spisu wyłącznie w swoim imieniu. Podaje wcześniej liczbę osób równą 1 (nie wliczała siebie). Nie podawała danych współlokatora i przeszła DALEJ. Odpowiada „tak” na pytanie: „Czy wykazał(a) Pan(i) wszystkie spisywane osoby, które w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 mieszkały pod poniższym adresem?” Następnie udzielania informacji dotyczących osób przebywających za granicą, które były zameldowane pod adresem zamieszkania tej osoby (OSOBY PRZEBYWAJĄCE ZA GRANICĄ).

OSOBY W OBIEKCIE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA

Poniżej zostały przedstawione pytania od 1b do 7b, które dotyczą wyłącznie osób przebywających 31.03.2021 r. w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

1b. Czy w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 pod tym adresem mieszkali inni członkowie Pana(i) rodziny?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**

Wskazówki

- Osoby mieszkające w obiekcie zbiorowego zakwaterowania powinny dopisać dane członków rodziny, którzy mieszkali z nimi w OZZ i będą się spisywać wspólnie z respondentem.
- Należy wykazać wszystkie osoby z rodziny, które mieszkały w tym samym obiekcie zbiorowego zakwaterowania, niezależnie od tego czy te osoby będą spisywały się razem z respondentem czy same dokonają obowiązku spisu.

Przykłady

1. W domu samotnej matki i dziecka mieszka matka ze swoim 3 – letnim synem. Potwierdza, że mieszka z członkiem rodziny i podaje dane dziecka. Przechodzi do określania RELACJI RODZINNYCH i udzielania informacji w KWESTIONARIUSZU OSOBOWYM dla siebie i dziecka.
2. W domu opieki gdzie przebywa 30 podopiecznych mieszka Pani i jej siostra. Kobieta chce się spisać sama. Potwierdza, że w tym obiekcie mieszkali inni członkowie jej rodziny i podaje liczbę 1 (nie wlicza

siebie - nie podaje liczby 29 ani liczby 30, które informują o wszystkich mieszkańcach domu opieki). Nie podaje danych siostry i przechodzi do informacji w KWESTIONARIUSZU OSOBOWYM.

2b. Proszę podać liczbę tych osób, nie licząc Pana(i).

Wskazówki

- Na to pytanie odpowiadają tylko osoby, które we wcześniejszym pytaniu potwierdziły (udzieliły odpowiedzi „tak”), że pod podanym adresem mieszkają także inne osoby z rodziny.
- Nie należy podawać liczby wszystkich mieszkańców obiektu.
- Należy podać liczbę członków rodziny, którzy mieszkają razem z respondentem w tym samym obiekcie zbiorowego zakwaterowania, np. w domu pomocy społecznej, domu opieki.

Przykłady

1. W domu samotnej matki i dziecka mieszka matka z niepełnoletnim synem. Potwierdza, że mieszka z członkiem rodziny i podaje liczbę 1 (nie wlicza siebie). Dodaje dane dziecka. Następnie przechodzi do określania RELACJI RODZINNYCH i udzielania informacji w KWESTIONARIUSZU OSOBOWYM dla siebie i dziecka.
2. W domu opieki gdzie przebywa 30 podopiecznych mieszka Pani i jej siostra. Kobieta chce się spisać sama. Potwierdza, że w tym obiekcie mieszkali inni członkowie jej rodziny i podaje liczbę 1 (nie wlicza siebie – nie podaje liczby 29 ani liczby 30, które informują o wszystkich mieszkańcach domu opieki). Nie podaje danych siostry i przechodzi do informacji w KWESTIONARIUSZU OSOBOWYM.

3b. Proszę dodać wszystkie osoby z Pana(i) rodziny, które w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 mieszkały pod poniższym adresem i będą spisywane razem z Panem(ią).

Opis

- a) **nazwisko**
- b) **imię**
- c) **drugie imię**
- d) **numer PESEL**
- e) **płeć**
- f) **data urodzenia**

Wskazówki

- Odpowiedzi należy udzielić zgodnie ze stanem w dniu **31.03.2021 r.**
- Osoba mieszkająca w obiekcie zbiorowego zakwaterowania (OZZ) podaje dane wyłącznie członków rodziny, którzy będą się razem z nią spisywały.
- Nie podaje się danych **osób z rodziny**, które mieszkały we wskazanym obiekcie ale nie będą się spisywały razem z tą osobą.
- Osoba mieszkająca w obiekcie zbiorowego zakwaterowania, np. domu opieki, razem ze swoim bratem może dokonać spisu samodzielnie bez podawania danych o swoim bracie.
- W przypadku cudzoziemców, którzy nie posiadają numeru PESEL należy zaznaczyć opcję „cudzoziemiec bez nadanego numeru PESEL”.
- Dziecku do 3. miesiąca życia, nieposiadającemu numeru PESEL należy zaznaczyć „dziecko bez nadanego numeru PESEL”.

Przykłady

1. **Dziecko** – urodzone przed 31 marca 2021 r. godz. 24:00, które po urodzeniu wróciło z matką do domu samotnej matki i dziecka – powinno być spisane w domu samotnej matki i dziecka.
2. **Osoba zmarła** – jeśli osoba z rodziny zmarła po 31.03.2021 r. należy ją dopisać jako mieszkającą w tym obiekcie w dniu 31 marca (jeśli zmarła 31 marca lub wcześniej nie należy jej dopisywać).

Nie należy brać pod uwagę **czasowej nieobecności w obiekcie zbiorowego zakwaterowania** w dn. 31.03.2021 r. w związku z:

- odwiedzinami u rodziny, przyjaciół lub krewnych,
 - przerwą świąteczną.
3. Osoby, które dokonują spisu wyłącznie w swoim imieniu nie dodają danych innych współmieszkańców.

4b. Czy adres, który Pan(i) podał(a) był stałym, czy czasowym adresem zamieszkania tej osoby?

Opis

- a) **stałym**
- b) **czasowym**

Wskazówki

- Należy określić czy adres zamieszkania w obiekcie zbiorowego zakwaterowania dopisanej osoby traktuje ona jako stały, czy czasowy.
- **Adres czasowy** – należy zaznaczyć jeśli osoba ma inne miejsce zamieszkania, które uznaje za stałe.
- **Adres stały** – jeśli osoba spisywana nie ma innego adresu zamieszkania, który uznaje za stały, należy zaznaczyć, że wskazany adres jest jej adresem stałym. Nie należy traktować adresu zamieszkania jako czasowy tylko dlatego, że osoba planuje, w bliższej lub dalszej przyszłości, przeprowadzić się do innego obiektu zbiorowego zakwaterowania.
- **Kilka adresów zamieszkiwanych okresowo** – charakter pobytu należy ustalić kierując się odczuciem osoby – nie musi być zgodny z zameldowaniem. Nie należy kierować się długością przebywania pod danym adresem.
- **Cudzoziemiec przebywający w Polsce** – określa charakter swojego adresu zamieszkania w Polsce zgodnie z własnym odczuciem.

Przykłady

1. Osoba w dn. 31.03.2021 r. przebywała u swojej rodziny w związku z odwiedzinami z okazji świąt. Na co dzień jednak przebywa domu pomocy społecznej i nie ma innego miejsca zamieszkania, o którym może powiedzieć, że jest to jej stałe miejsce zamieszkania – należy zaznaczyć jej odpowiedź „stałym”
2. Osoba pół roku przebywa w domu seniora, ma mieszkanie gdzie mieszkała przed przybyciem do placówki. W tej chwili to mieszkanie jest wynajmowane. Osoba nie planuje wracać do swojego mieszkania - należy zaznaczyć jej odpowiedź „stałym”.

5b. Jak długo ta osoba mieszkała we wskazanym miejscu?

Opis

- a) **krócej niż rok**
 - rok,
 - miesiąc
- b) **rok lub dłużej**

Wskazówki

- Pytanie dotyczy osób, którym we wcześniejszym pytaniu zaznaczono, że wskazany adres (pod którym osoba mieszkała w dniu 31.03.2021 r.) jest adresem czasowym.
- Długość należy wyliczyć dla okresu od momentu zamieszkania pod tym adresem do 31.03.2021 r.
- Określając długość zamieszkania nie należy brać pod uwagę krótkich przerw (typu wyjazd związany z odwiedzinami u znajomych, krewnych itp.). Przerwy takie należy włączyć do okresu zamieszkania.

Przykłady

1. Matka z dzieckiem przebywa od maja 2020 roku w domu samotnej matki i dziecka, ale w ciągu miesiąca planuje wrócić do swoich rodziców, gdzie mieszkała wcześniej – należy zaznaczyć jej „czasowym”

i podać „krócej niż rok” (odnosimy się do daty 31.03.2021 r.). Następnie należy wybrać rok 2020, miesiąc maj i podać adres rodziców, który uznaje za stały.

6b. Gdzie ta osoba mieszkała na stałe?

Opis

- a) **pod innym adresem w Polsce**
- b) **za granicą**

Wskazówki

- Pytanie dotyczy wyłącznie osoby, której we wcześniejszym pytaniu zaznaczona została odpowiedź „czasowym” (adres pod którym osoba mieszkała w dniu 31.03.2021 r. jest adresem czasowym).
- Po wybraniu odpowiedzi „**pod innym adresem w Polsce**” należy uzupełnić adres, podając:
 - miejscowość (wystarczy wpisać przynajmniej 3 znaki, aby wyszukać miejscowość na liście),
 - ulicę (jeśli w adresie nie ma ulicy, należy zaznaczyć opcję „adres bez nazwy ulicy”),
 - nr domu (w przypadku braku numeru na liście zaznaczyć pozycję „numeru budynku nie ma na liście” i podać właściwy numer lub zaznaczyć „budynek nie ma nadanego numeru”, a następnie podać numer budynku sąsiadującego (tzn. znajdującego się w odległości do 1 km) lub numer działki ewidencyjnej),
 - nr mieszkania - pole pozostawić niewypełnione.
- Po wybraniu odpowiedzi „**za granicą**” (osoba przebywa w Polsce czasowo) należy podać:
 - nazwę kraju stałego zamieszkania
 - rok i miesiąc zamieszkania w Polsce
- Nie jest istotne, że osoba od chwili przyjazdu do Polski opuszczała Polskę w celu odwiedzin rodziny, urlopu lub załatwienia innych spraw. Za początek pobytu w Polsce należy przyjąć datę przybycia (miesiąc i rok), po którym nie było już przerw w zamieszkiwaniu trwających 6 miesięcy lub dłużej.

Przykłady

1. Imigrantem przebywającym czasowo w Polsce może być nie tylko cudzoziemiec, ale również obywatel Polski. Istotne natomiast jest, że ta osoba za stałe miejsce zamieszkania uznaje inny kraj, np. obywatel Polski mieszkający na stałe w Niemczech (dokonał w Polsce wymeldowania z pobytu stałego w związku z wyjazdem na stałe do Niemiec, czasowo został oddelegowany do pracy w Polsce – mieszka w hotelu pracowniczym).

7b. Czy wykazał(a) Pan(i) wszystkie spisywane osoby z Pana(i) rodziny, które w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 mieszkały razem z Panem(ią) pod poniższym

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**

Wskazówki

- Pytanie ma na celu ustalenie czy osoba spisywana dopisała wszystkie osoby z rodziny, które 31.03.2021 r. o godzinie 24:00 mieszkały w tym samym obiekcie zbiorowego zakwaterowania i będą spisywane razem z respondentem.
- Po wybraniu odpowiedzi „nie” nastąpi powrót do listy osób z możliwością uzupełnienia brakującej osoby z rodziny, która będzie spisywana razem z respondentem.
- Po udzieleniu odpowiedzi na pytania od 1b do 7b – osoba mieszkająca w OZZ wspólnie z członkiem/członkami rodziny przechodzić do części RELACJE RODZINNE.

- Po udzieleniu odpowiedzi na pytania od 1b do 7b – osoba przebywająca w obiekcie zbiorowego zakwaterowania bez żadnych osób z rodziny przechodzi do pytań z działu KWESTIONARIUSZ OSOBOWY.

Przykłady

1. Osoba mieszkająca w domu pomocy społecznej ze swoim ojcem, ze względu na konflikt z nim, dokonuje spisu wyłącznie siebie. Podaje, że jedna osoba z rodziny mieszka pod tym adresem, ale nie podaje danych ojca przechodząc DALEJ. Następnie należy odpowiedzieć „tak” na pytanie: „Czy wykazał(a) Pan(i) wszystkie spisywane osoby z Pana(i) rodziny, które w dniu 31 marca 2021 r. o godz. 24:00 mieszkaly razem z Panem(ią) pod poniższym adresem?” Po czym należy przejść do udzielania odpowiedzi zawartych w KWESTIONARIUSZU OSOBOWYM.
2. Osoba mieszkająca z mężem w domu opieki spisuje się wspólnie z małżonkiem. Potwierdza, że mieszka z członkiem rodziny i podaje liczbę 1 (nie wlicza siebie). Dodaje dane męża, który udzielił jej zgody podanie tych informacji. Następnie przechodzi do określania RELACJI RODZINNYCH i udzielania informacji w KWESTIONARIUSZU OSOBOWYM dla siebie i męża.
3. Osoby przebywające w obiekcie zbiorowego zakwaterowania nie odpowiadają na pytania dotyczące OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH ZA GRANICĄ I KWESTIONARIUSZA MIESZKANIA.

OSOBY PRZEBYWAJĄCE ZA GRANICĄ

1. Czy w dniu 31 marca 2021 r. pod tym adresem były zameldowane osoby, które tego dnia tu nie mieszkały i przebywały za granicą?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**
- c) **nie mam żadnej wiedzy na ten temat**

Wskazówki

- W tej części kwestionariusza należy dopisać te osoby, które na dzień 31.03.2021 r. posiadały meldunek pod adresem, pod którym dokonywany jest spis, ale faktycznie tam nie mieszkały, ponieważ przebywały za granicą.
- **Tak** – należy zaznaczyć w sytuacji, gdy znane są podstawowe informacje o takich osobach (imię, nazwisko, płeć).
- **Nie** – dotyczy sytuacji, gdy wiadome jest, że pod adresem nie ma zameldowanych osób, które przebywają za granicą na pobyt stały lub czasowy.
- **Nie mam żadnej wiedzy na ten temat** – dotyczy przypadków, gdy osoba zamieszkująca pod adresem nie wie czy ktoś jest tam zameldowany lub wie, ale nie potrafi nic tych osobach powiedzieć (nie zna nawet imienia, nazwiska oraz płci).
- W przypadku, gdy nie są znane wszystkie osoby zameldowane pod adresem, należy podać informacje tylko o osobach, które są znane.
- W przypadku, gdy brak jest jakichkolwiek informacji o osobach zameldowanych pod adresem (czy takie są) oraz o miejscu ich przebywania, należy zaznaczyć odpowiedź „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.

Przykłady

1. W mieszkaniu mieszka małżeństwo. Pod adresem zameldowana jest ich córka, która wyjechała kilka lat temu do Szwecji w celach zarobkowych i odwiedza rodzinę (pod adresem zameldowania) rzadziej niż dwa razy w miesiącu - tylko z okazji świąt, czasem wakacji. Należy zaznaczyć odpowiedź „tak”.
2. Osoba ma dokument potwierdzający najem mieszkania od właściciela (w umowie wskazał stałe zameldowanie pod adresem wynajmowanego mieszkania), który przebywa na stałe za granicą, w umowie są zawarte o nim podstawowe informacje, a dodatkowo najemcy jest znany kraj przebywania – zaznacza odpowiedź „tak” i udziela odpowiedzi na kolejne pytania.

3. Pod spisywanym adresem oprócz osób stale zamieszkujących zameldowane są osoby z bliskiej rodziny, które przebywają za granicą, wówczas należy dokonać starań, aby podać najwięcej odpowiedzi na pytania o te osoby.
4. Osoba zamieszkująca pod adresem nie jest pewna, czy właściciel jest zameldowany w mieszkaniu przeznaczonym na wynajem, wie jedynie, że wyjechał za granicę – zaznacza odpowiedź „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.
5. Osoba wynajmuje mieszkanie za pośrednictwem innego podmiotu pośredniczącego w wynajmie i nie posiada żadnej wiedzy o osobach zameldowanych pod adresem wynajmowanego mieszkania, wówczas zaznacza się odpowiedź „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.

2. Proszę dopisać wszystkie osoby, które w dniu 31 marca 2021 r. były zameldowane pod poniższym adresem, ale tu nie mieszkały i przebywały za granicą.

Opis

- a) **nazwisko**
- b) **imię**
- c) **płeć**
- d) **rok urodzenia** (jeśli jest znany)

Wskazówki

- Gdy dokładny rok urodzenia osoby dopisywanej nie jest znany dopuszczalne jest wskazanie przybliżonego roku urodzenia.
- Dopisania osoby przebywającej za granicą można dokonać, jeżeli jest zameldowana pod spisywanym adresem i nie wymeldowała się w związku z wyjazdem na stałe za granicę.
- Dopisując osobę przebywającą za granicą należy zwrócić uwagę na to, czy w dniu 31.03.2021 r. przebywała za granicą.
- Należy dopisać tylko te osoby, które są zameldowane pod spisywanym adresem.

Przykłady

1. Pod spisywanym adresem jest zameldowana córka właściciela wraz z mężem i dziećmi, lecz mieszkają oni za granicą od kilku lat. Jeśli właściciel nie pamięta roku urodzenia zięcia, może podać jego rok urodzenia w przybliżeniu.
2. Osoba zamieszkująca pod adresem powinna dopisać współmałżonka, który wyjechał za granicę kilka lat temu i zaginął. Obecnie toczy się w sądzie postępowanie o uznanie go za zmarłego, lecz do dnia 31.03.2021 r. nie wydano jeszcze postanowienia.
3. W dniu 31.03.2021 r. osoba zameldowana była nieobecna w związku z wyjazdem wakacyjnym za granicę – nie należy jej dopisywać w tej części. Powinna ona być dopisana wcześniej do listy osób mieszkających.

3. Proszę wskazać kraj obecnego przebywania tej osoby

Opis

- a) **nazwa kraju przebywania** (słownik)
- b) **nie wiem w jakim kraju przebywa ta osoba**

Wskazówki

- Odpowiedź „nie wiem w jakim kraju przebywa ta osoba” nie powinna być nadużywana.
- Kraj przebywania osoby należy wybrać z rozwijanej listy krajów. Wpisanie 3 liter z nazwy kraju zawęzi listę pozycji wyboru.
- Im więcej liter z nazwy kraju zostanie wpisane, tym lista krajów będzie krótsza i wybór będzie łatwiejszy.

Przykłady

1. Pod spisywanym adresem jest zameldowana córka właściciela wraz z mężem i dziećmi, lecz mieszkają oni za granicą od kilku lat. Właściciel wiedział, że wyjechali oni do Wielkiej Brytanii, lecz po kilku latach

przeprowadzili się do Irlandii z zamiarem dalszej emigracji do Kanady, gdy dopełnią formalności zezwalających na wjazd. Ostatni kontakt miał z rodziną 2 tygodnie temu, wówczas mieszkali w Irlandii. Należy wskazać kraj przebywania „Irlandia”.

2. Osoba zamieszkująca pod adresem dopisała swoją koleżankę, którą zameldowała gdy mieszkały razem. Po kilku latach koleżanka wyemigrowała do Islandii, gdzie przebywa do dziś i kontaktuje się sporadycznie. Przed pandemią miała przyjechać do Polski, aby dokonać wymeldowania z pobytu stałego w związku z wyjazdem na stałe za granicę, lecz w dniu 31.03.2021 r. nadal była zameldowana pod spisywanym adresem. W związku z tym zostaje spisana pod adresem zameldowania, a krajem przebywania jest Islandia.

4. Proszę wskazać, kiedy ta osoba wyjechała za granicę

Opis

- a) **rok wyjazdu z Polski**
- b) **miesiąc wyjazdu z Polski (dla 2020 r.)**

Wskazówki

- Dla pytania o rok wyjazdu nie istnieje możliwość wybrania odpowiedzi „nie wiem”. Jeśli osoba udzielająca odpowiedzi nie jest pewna roku wyjazdu, **może podać przybliżony rok**.
- Wskazanie okresu wyjazdu z Polski osób zameldowanych pod spisywanym adresem odbywa się poprzez wybór z rozwijanej listy lat i miesięcy.
- Aby wybrać rok wyjazdu osoby przebywającej za granicą należy zacząć wpisywać pierwsze cyfry z roku wyjazdu, wówczas wybór lat w rozwijanym oknie wyboru zawęzi się.

Przykłady

1. Pod spisywanym adresem jest zameldowana córka właściciela wraz z mężem i dziećmi, lecz mieszkają oni od kilku lat za granicą. Właściciel podał informację, że córka z dziećmi wyjechała za granicę w 2018 roku, natomiast zięć wyjechał wcześniej, na przełomie roku 2015/2016, w okresie świąteczno-noworocznym. W tym przypadku może on podać rok wyjazdu 2015 lub 2016.
2. Osoba zamieszkująca w wynajętym mieszkaniu posiada informację o kraju przebywania właściciela zameldowanego pod tym adresem. Wie również, że mieszka on za granicą od połowy lat 90-tych XX wieku. Może podać wówczas rok wyjazdu 1995 lub 1996.

5. Proszę wskazać ostatnie miejsce zamieszkania tej osoby przed wyjazdem za granicę

Opis

- a) **pod adresem** (zostanie wyświetlony adres, który został podany na początku)
- b) **pod innym adresem w Polsce**
- c) **nie wiem gdzie ta osoba mieszkała przed wyjazdem za granicę**

Wskazówki

- **Pod adresem** – należy wybrać, jeśli jest to ostatni adres zamieszkania tej osoby bezpośrednio przed wyjazdem za granicę;
- **Pod innym adresem w Polsce** – należy wskazać, jeśli osoba zna miejsce ostatniego zamieszkania przed wyjazdem za granicę dopisywanej osoby, lecz nie jest to adres spisywanego mieszkania. Następnie podać ten adres:
 - miejscowość (pole obowiązkowe)
 - ulicę
 - nr domu
 - nr mieszkania
- Jeśli znane są wszystkie elementy adresu, to należy je podać.
- Jeśli znana jest jedynie miejscowość ostatniego zamieszkania dopisywanej osoby, pozostała część adresu (ulica, nr domu i nr mieszkania) może pozostać niewypełniona.

- **Nie wiem gdzie ta osoba mieszkała przed wyjazdem za granicę** – dotyczy przypadków, gdy osoba spisująca osobę zameldowaną pod adresem nie wie, gdzie ta osoba mieszkała przed wyjazdem, nie zna nawet nazwy miejscowości.

Przykłady

1. Osoba dopisująca osobę, która wyjechała za granicę wie, że bezpośrednio przed wyjazdem mieszkała ona pod spisywanym adresem wynajmowanego mieszkania, kontaktuje się też z nią w miarę regularnie – zaznacza odpowiedź: „pod adresem...” (zostanie wyświetlony adres, podany na początku).
2. Osoba dopisująca osobę, która wyjechała za granicę wie, że bezpośrednio przed wyjazdem mieszkała ona pod znanym adresem rodziców – zaznacza odpowiedź „pod innym adresem w Polsce”, a następnie podaje ten adres.
3. Osoba zamieszkująca pod adresem, wynajmująca mieszkanie od obcej osoby, z którą kontakt jest sporadyczny, nie jest pewna, gdzie właściciel mieszkał przed wyjazdem za granicę – zaznacza odpowiedź „nie wiem gdzie ta osoba mieszkała przed wyjazdem za granicę”.

6. Czy ma Pan(i) jakiegokolwiek informacje o tej osobie dotyczące m.in. kraju urodzenia, kraju obywatelstwa, stanu cywilnego, wykształcenia, statusu na rynku pracy (przynajmniej jedną z wymienionych)?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie mam żadnej wiedzy na ten temat**

Wskazówki

- **Tak** – należy zaznaczyć, gdy jest możliwe udzielenie odpowiedzi przynajmniej na jeden z wymienionych w pytaniu tematów.
- **Nie mam żadnej wiedzy na ten temat** – dotyczy przypadków, gdy nie jest możliwe uzyskanie odpowiedzi na żaden z wymienionych tematów (osoba udzielająca odpowiedzi nic nie wie o dopisanej osobie).
- W przypadku wybrania odpowiedzi „tak”, w dalszej części aplikacji pojawi się kwestionariusz osobowy takiej dopisanej osoby. Tam konieczne będzie podanie informacji na przynajmniej jeden z tematów: kraj urodzenia, kraj obywatelstwa, stan cywilny, wykształcenie lub status na rynku pracy. Jeśli posiadane informacje nie będą pełne, **będzie można podać odpowiedź najbardziej prawdopodobną**, a w ostateczności będzie można zaznaczyć odpowiedź „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.

Przykłady

1. Pod spisywanym adresem oprócz osób stale zamieszkujących zameldowane są dwie siostry głównego lokatora, które przebywają za granicą. Wówczas istnieje duża szansa na podanie odpowiedzi na wszystkie pytania w kwestionariuszu.
2. Osoba zamieszkująca pod adresem, wynajmująca mieszkanie od obcej osoby, z którą kontakt jest sporadyczny, nie zna lub nie jest pewna co do kraju urodzenia, obywatelstwa, wykształcenia, stanu cywilnego osoby, od której wynajmuje mieszkanie. W takim przypadku można zaznaczyć „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.

7. Czy wszystkie osoby zameldowane pod tym adresem i przebywające za granicą zostały dopisane?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**

Wskazówki

- Jest to pytanie kontrolne mające na celu ustalenie czy wszystkie osoby zameldowane pod wskazanym adresem, które przebywają za granicą zostały dopisane.

- **Tak** – wszystkie takie osoby zostały dopisane. Po wyborze nastąpi przejście do kolejnej części aplikacji.
- **Nie** – po wyborze nastąpi powrót do listy osób przebywających za granicą i będzie można dopisać kolejne osoby, udzielając odpowiedzi na podstawowe, omówione wcześniej pytania.

Przykłady

1. Osoba zamieszkująca pod adresem dopisała swojego brata i bratową, którzy mieszkają w Belgii. Pomięła ich dziecko, które przyszło na świat za granicą, ale brat podczas jednej z wizyt w Polsce zameldował dziecko pod adresem swojego mieszkania. Można to dziecko dopisać na listę, gdy udzieli się odpowiedzi „nie”.
2. Na listę zostały już wpisane zameldowane osoby z bliskiej rodziny (siostra właściciela mieszkania z mężem i córką), które przebywają za granicą. Ich dziecka, urodzonego za granicą i nie zgłoszonego do zameldowania pod omawianym adresem, nie należy wpisywać na listę. Zatem należy wskazać odpowiedź „tak”.

RELACJE RODZINNE

Dla każdej z osób proszę wskazać rodziców (także adopcyjnych) oraz małżonka (lub partnera/partnerkę)

Opis

1. **Współmałżonek/partner(ka)** (lista osób do wskazania współmałżonka/partnera/partnerki)
2. **Ojciec** (lista osób do wskazania ojca)
3. **Matka** (lista osób do wskazania matki)

Wskazówki

- Ustalenie relacji rodzinnych polega na wskazaniu ojca, matki oraz współmałżonka /partnera(ki) spośród osób dostępnych na rozwijalnych listach.
- Relacje rodzinne określone są dla wszystkich osób wykazanych wcześniej na formularzu jako osoby mieszkające pod wskazanym adresem lub zameldowane, ale niemieszkające, przebywające za granicą.
- Wymagane do określenia relacje rodzinne wyróżnione są w formularzu niebieskim kolorem czcionki. Po uzupełnieniu wszystkich wymaganych informacji, o ile zostaną one ustalone poprawnie, możliwe będzie przejście do kolejnej części formularza.
- Jeśli wśród dostępnych do wyboru osób nie ma rodzica lub współmałżonka/partnera(ki) danej osoby, należy wybrać pozycję „nie dotyczy”.
- W przypadku rodziców należy wskazać rodziców biologicznych lub adopcyjnych.
- Rodziców przybranych nie należy traktować jak rodziców biologicznych i jeżeli wśród wyświetlonych osób jest ojczym, macocha lub opiekun z rodziny zastępczej danej osoby, należy przy określaniu ojca lub matki wskazać odpowiedź „nie dotyczy”.
- Osobom tworzącym związki małżeńskie lub niesformalizowane należy wskazać odpowiednio współmałżonka lub partnera(kę).
- Przy określaniu współmałżonka/partnera(ki) należy kierować się stanem faktycznym, a nie prawnym osób.
- W przypadku osób, które pozostawały w prawnym małżeństwie, ale nie tworzyły już faktycznie wspólnoty małżeńskiej i jednocześnie nie pozostawały w związku niesformalizowanym z inną osobą, należy na wyświetlanej liście wskazać pozycję „nie dotyczy”.
- Osoby, które pozostawały w separacji prawnej i jednocześnie nie pozostawały w związku niesformalizowanym z inną osobą, mogą wskazać współmałżonka, o ile uznają że nadal tworzą z nim jedną rodzinę, np. z uwagi na wspólne zamieszkiwanie i wychowywanie małoletnich dzieci. W przeciwnym razie powinny wskazać pozycję „nie dotyczy”.
- Osoby tej samej płci tworzące związek niesformalizowany mogą wskazać siebie jako partnerów.

- W przypadku wskazywania partnera(ki) nie ma znaczenia stan cywilny. Osoby żonate/zamężne, które tworzyły związki niesformalizowane nie powinny wskazywać współmałżonka. Powinny one wskazać partnera(kę), jeżeli będzie on dostępny na wyświetlanej liście lub zaznaczyć odpowiedź „nie dotyczy”.
- W przypadku osób pozostających w separacji prawnej, którzy zostali wykazani pod wskazanym adresem należy przy określaniu współmałżonka wskazać odpowiedź zgodną z ich odczuciem. Jeżeli stwierdzą, że łączą ich relacje rodzinne należy wskazać ich jako współmałżonków. W przeciwnym przypadku należy wskazać odpowiedź „nie dotyczy”.

Związek niesformalizowany – utrzymywanie więzi psychicznych, fizycznych i/lub ekonomicznych natury małżeńskiej (bez zawierania związku małżeńskiego) pomiędzy dwiema osobami.

KWESTIONARIUSZ MIESZKANIA

UWAGA: W przypadku gdy osoba wynajmuje mieszkanie/dom jednorodzinny lub jego część, dane na temat mieszkania/domu powinna w pierwszej kolejności uzyskać od właściciela. W sytuacji gdy najemca nie ma lub nie może uzyskać tych informacji od wynajmującego, dopuszcza się podanie informacji według najlepszej wiedzy respondenta.

Kwestionariusz mieszkania wypełnia tylko osoba, która jako pierwsza poda jako swój adres zamieszkania adres danego mieszkania.

1. Proszę wskazać czyją własnością jest mieszkanie

Opis

- osoby/osób fizycznych (dotyczy także współwłasności np. małżeńskiej)** – dotyczy mieszkań do których przysługuje prawo własności;
- spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie własnościowe)** – dotyczy mieszkań stanowiących własność spółdzielni mieszkaniowej;
- spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie lokatorskie)** – dotyczy mieszkań stanowiących własność spółdzielni mieszkaniowej;
- gminy** – dotyczy mieszkań stanowiących własność gminy;
- Skarbu Państwa** – dotyczy mieszkań stanowiących własność Skarbu Państwa. Zaliczyć tu należy mieszkania pozostające w zasobie np.: Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej;
- zakładu pracy** – dotyczy mieszkań stanowiących własność zakładu pracy;
- towarzystwa budownictwa społecznego** – dotyczy mieszkań stanowiących własność TBS;
- inne** – dotyczy mieszkań stanowiących własność pozostałego nie wymienionego wcześniej podmiotu np. związków zawodowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, samorządów zawodowych i gospodarczych, Kościoła Katolickiego i innych kościołów i związków wyznaniowych.

Wskazówki

- Jeżeli mieszkanie jest wynajmowane innej osobie, wówczas powinno być spisane przez najemcę.
- Własność osoby fizycznej należy odróżnić od spółdzielczego prawa własnościowego do lokalu mieszkalnego – patrz odpowiedź b) „spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie własnościowe)”.
- Mieszkanie funkcyjne stanowiące własność spółdzielni mieszkaniowej zajmowane na podstawie stosunku najmu, np. przez dozorcę domu, pracownika obsługi technicznej, należy kwalifikować do kategorii „spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie lokatorskie)”.
- Do mieszkań gminnych należy zaliczyć mieszkania tzw. kwaterunkowe.

Przykłady

- Osoba(y) (lub małżeństwo) ma dokument potwierdzający własność mieszkania np. wpis Księgi Wieczystej, akt notarialny, postanowienie/wyrok sądu dotyczący nabycia/przejęcia nieruchomości – zaznacza odpowiedź „osoby fizycznej”.

2. Osoba(y) (lub małżeństwo) posiada zaświadczenie, że ma prawo spółdzielcze (własnościowe lub lokatorskie) do lokalu – zaznacza odpowiedź „spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie własnościowe)” lub „spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie lokatorskie)”.
3. Osoba podpisała umowę najmu (nabywając w ten sposób prawa głównego lokatora) lokalu stanowiącego własność gminy lub Skarbu Państwa lub zakładu pracy lub towarzystwa budownictwa społecznego – zaznacza odpowiedź dotyczącą danego ww. podmiotu.
4. Osoba wynajmuje (podnajmuje) mieszkanie od innej, która posiada prawo spółdzielcze własnościowe do lokalu – w takim przypadku należy zaznaczyć odpowiedź „spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie własnościowe)”.

2. Mieszkanie zamieszkuje(a)

Opis

- a) **przynajmniej jedna osoba będąca właścicielem całego lub części mieszkania** – należy zaznaczyć, gdy mieszkanie zamieszkiwane jest przez właściciela lub współwłaściciela mieszkania lub domu;
- b) **przynajmniej jedna osoba mająca spółdzielcze prawo (własnościowe lub lokatorskie) do mieszkania** – należy zaznaczyć, gdy mieszkanie zamieszkuje przynajmniej jedna osoba, posiadająca spółdzielcze prawo do mieszkania;
- c) **osoba(y) z tytułu najmu całego mieszkania** – dotyczy mieszkań, w których co najmniej jeden mieszkaniec płaci czynsz najmu (na podstawie umowy najmu lokalu mieszkalnego) za to mieszkanie;
- d) **przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania)** – opcję tę należy zaznaczyć w przypadku, gdy mieszkanie zamieszkują osoby:
 - podnajmujące całe bądź część mieszkania od osoby posiadającej spółdzielcze prawo własnościowe do tego mieszkania,
 - wynajmujące część mieszkania od osoby fizycznej będącej właścicielem tego mieszkania.
- e) **osoba(y) na podstawie innego tytułu** – należy zaliczyć tu pozostałe nie ujęte wyżej sytuacje zamieszkiwania mieszkania takie jak np.: pokrewieństwo z właścicielem lub głównym lokatorem mieszkania, jak również z tytułu dożywocia, za pomoc w gospodarstwie domowym, bez tytułu prawnego jako tzw. dzicy lokatorzy.

Wskazówki

- Na pytanie można udzielić maksymalnie 3 odpowiedzi w zależności od zaznaczonej własności mieszkania (pytanie: Proszę wskazać czyją własnością jest mieszkanie).
- Pytanie ma na celu wykazanie w pierwszej kolejności czy mieszkanie jest **faktycznie zamieszkane przez właściciela, głównego lokatora**.
- Jeżeli w pytaniu Proszę wskazać czyją własnością jest mieszkanie zaznaczono odpowiedź:
 - „spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie lokatorskie)” – to w pytaniu: Mieszkanie zamieszkuje(ją) należy przede wszystkim zaznaczyć opcję „b”.
 - „gminy”, „Skarbu Państwa”, „zakładu pracy”, „towarzystwa budownictwa społecznego” przede wszystkim jako odpowiedź należy zaznaczyć opcję „c”.

Przykłady

Własność mieszkania (przypadek nr 1):

- osoby/osób fizycznych (dotyczy także współwłasności np. małżeńskiej)
- inne

Tytuł prawny do zamieszkiwania mieszkania, gdy:

- **ZAMIESZKUJE (właściciel)**
 - **przynajmniej jedna osoba będąca właścicielem całego lub części mieszkania**
 - przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania)
 - osoba(y) na podstawie innego tytułu

- NIE ZAMIESZKUJE (właściciel)
 - osoba(y) z tytułu najmu całego mieszkania
 - przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania) - opcję tę należy wykazać w przypadku, gdy kilka osób wynajmuje jedno mieszkanie / dom jednorodzinny
 - osoba(y) na podstawie innego tytułu

Własność mieszkania (przypadek nr 2):

- spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie własnościowe)

Tytuł prawny do zamieszkiwania mieszkania, gdy:

- ZAMIESZKUJE (główny lokator)
 - przynajmniej jedna osoba mająca spółdzielcze prawo (własnościowe lub lokatorskie) do mieszkania
 - przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania)
 - osoba(y) na podstawie innego tytułu
- NIE ZAMIESZKUJE (główny lokator)
 - przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania)
 - osoba(y) na podstawie innego tytułu

Własność mieszkania (przypadek nr 3):

- spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie lokatorskie)

Tytuł prawny do zamieszkiwania mieszkania, gdy:

- ZAMIESZKUJE (główny lokator)
 - przynajmniej jedna osoba mająca spółdzielcze prawo (własnościowe lub lokatorskie) do mieszkania
 - osoba(y) na podstawie innego tytułu

Własność mieszkania (przypadek nr 4):

- gminy
- Skarbu Państwa
- zakładu pracy
- towarzystwa budownictwa społecznego (TBS)

Tytuł prawny do zamieszkiwania mieszkania, gdy:

- ZAMIESZKUJE (główny lokator)
 - **osoba(y) z tytułu najmu całego mieszkania**
 - osoba(y) na podstawie innego tytułu

1. Jeżeli mieszkanie zamieszkuje małżeństwo i tylko jedno jest właścicielem wyodrębnionego lokalu, należy zaznaczyć tylko jedną opcję „przynajmniej jedna osoba będąca właścicielem całego lub części mieszkania”.

2. Jeżeli osoba ze swoim dzieckiem mieszka w wynajętym mieszkaniu spółdzielczym własnościowym należy zaznaczyć tylko jedną opcję „przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania)”.
3. Jeżeli osoba wynajmuje tylko jeden pokój, a pozostałą część mieszkania zajmuje córka właściciela mieszkania, należy zaznaczyć dwie opcje: „przynajmniej jedna osoba z tytułu podnajmu całego lub części mieszkania (dotyczy także najmu części mieszkania)” oraz „osoba(y) na podstawie innego tytułu”.

3. Proszę podać powierzchnię użytkową mieszkania – ogółem (w pełnych m²)

Wskazówki

- Wartość należy podać jako liczbę całkowitą w m².
- Zaokrąglić wg zasady: od 0,1 do 0,4 m² należy wartość po przecinku pominąć, zaś od 0,5 do 0,9 m² zaokrąglić w górę.
- W powierzchni użytkowej mieszkania należy również uwzględnić powierzchnię pokoi **wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej**, a także powierzchnię innych pomieszczeń wykorzystywanych do tej działalności, jeżeli **nie prowadzi do nich oddzielne wejście z ulicy, podwórza lub ogólnodostępnego korytarza**. Powyższe zasady należy stosować również w odniesieniu do kancelarii parafialnych znajdujących się na plebaniach, w kuriach biskupich itp.
- W budynkach jednorodzinnych będących w budowie, ale już w części zamieszkałych, w powierzchni użytkowej mieszkania należy uwzględnić tylko powierzchnię izb i pomieszczeń pomocniczych wykończonych.
- Nie zalicza się do powierzchni użytkowej mieszkania powierzchni: balkonów, tarasów i loggii, antresol, szaf i schowków w ścianach, pralni, suszarni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych na przechowywanie opału oraz powierzchni garaży.

Przykłady

1. Zabudowanego balkonu nie należy wliczać do powierzchni mieszkania.
2. Jeżeli komórka lokatorska jest częścią składową mieszkania, do której prowadzi osobne wejście nie należy wliczać jej do powierzchni użytkowej mieszkania.
3. Jeśli kotłownia znajduje się w obrębie mieszkania i nie prowadzi do niej oddzielne wejście, wówczas należy zaliczyć ją do powierzchni użytkowej mieszkania.

4. Proszę podać liczbę pokoi oraz kuchni z oświetleniem dziennym tj. (każde z pomieszczeń o powierzchni co najmniej 4 m²)

Wskazówki

- Wartość należy podać jako liczbę całkowitą.
- W przypadku, gdy pokój oraz kuchnia tworzą pokój wielofunkcyjny, należy traktować je jako jedno pomieszczenie.
- Nie należy zliczać takich pomieszczeń jak: przedpokój, hol, łazienka, ubikacja, spiżarnia, schowek, garderoba, alkowa, obudowana weranda, ganek, bez względu na ich powierzchnię i sposób oświetlenia.

5. Proszę wskazać główny sposób ogrzewania mieszkania

Opis

- a) **z sieci** – należy wskazać, gdy ciepło doprowadzane jest z elektrociepłowni, ciepłowni lub lokalnej kotłowni (np. spółdzielczej) obsługującej więcej niż 1 budynek;
- b) **ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy** – oznacza, że ciepło doprowadzone jest do mieszkania (mieszkań) z kotłowni obsługującej tylko jeden budynek;
- c) **centralne ogrzewanie indywidualne** – należy zaznaczyć, gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się w budynku jednorodzinnym (kocioł do c.o. zainstalowany jest we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu, np. w piwnicy, bądź też zainstalowane jest elektryczne ogrzewanie podłogowe lub gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się poza budynkiem np. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła). Opcję tę należy zaznaczyć również w przypadku, gdy źródło ciepła znajduje się w

obrębie mieszkania zlokalizowanego w budynku wielomieszkaniowym (tzw. instalacja etażowa), np. piec do c.o. zainstalowany jest w kuchni lub w łazience;

- d) **piec/piece** – dotyczy ogrzewania poszczególnych pomieszczeń w mieszkaniu piecami kaflowymi bądź różnymi piecami przenośnymi na paliwa stałe, np. na węgiel, koks, brykiety, pellet, groszek, a także piecami kaflowymi z wmontowanymi w nich grzałkami elektrycznymi;
- e) **pozostałe** – należy zaznaczyć, jeżeli mieszkanie ogrzewane jest np.:
 - tzw. oszczędnościowymi piecykami gazowymi – na gaz z sieci lub z butli (są to piecyki niezwiązane z obiegiem wody),
 - dmuchawami elektrycznymi,
 - przenośnymi piecami olejowymi typu kaloryfer, podłączonymi do prądu.

Wskazówki

- Ustalić czy jest centralne ogrzewanie w mieszkaniu tj. czy jest centralne źródło wytwarzania ciepła, które za pomocą instalacji dociera do WSZYSTKICH pomieszczeń w mieszkaniu.
- Jeśli **jest**, należy ustalić jakiego rodzaju: „z sieci” lub „ze źródła zasilającego...” lub „centralne ogrzewanie indywidualne”.
- Jeśli **brak** - zaznaczyć odpowiednio „piece” lub „pozostałe”.
- W przypadku gdy stosowane jest kilka sposobów ogrzewania należy ustalić sposób przeważający, tj. obejmujący większą powierzchnię mieszkania lub stosowany przez dłuższy okres grzewczy i zaznaczyć tylko jeden. Nie należy brać pod uwagę ogrzewania uzupełniającego (np. dogrzewanie mieszkania termowentylatorem lub kominkiem w okresie ostrych mrozów).
- Jeżeli ciepło w domu pochodzi w przeważającej części z kominka i jest rozprowadzane po całym mieszkaniu to należy taki sposób ogrzewania ująć w pozycji: centralne ogrzewanie indywidualne.

Przykłady

1. Jeżeli ogrzewanie geotermalne dotyczy wszystkich pomieszczeń w budynku jednorodzinnym, wówczas klasyfikuje się je jako „centralne ogrzewanie indywidualne”. Jeżeli natomiast ciepło dostarczane jest tylko do niektórych pomieszczeń, wówczas należy zaznaczyć opcję „pozostałe”.
2. Piec akumulacyjny należy zaliczyć do kategorii „piec/piece”.
3. Jeżeli do ogrzewania pomieszczeń w mieszkaniu korzysta się z elektrycznego kominka przenośnego wówczas, należy wybrać odpowiedź „pozostałe”.
4. Jeżeli kominek jest zainstalowany „na stałe” w pomieszczeniu w mieszkaniu należy wybrać odpowiedź: „piec/piece”.

6. Proszę wskazać przeważający rodzaj paliwa lub źródło energii stosowane do ogrzewania mieszkania

Opis

- a) **węgiel kamienny** – ekogroszek;
- b) **węgiel kamienny** – kostka;
- c) **węgiel kamienny** – orzech;
- d) **węgiel kamienny** – groszek;
- e) **węgiel kamienny** – miał;
- f) **węgiel kamienny** – kęsy;
- g) **węgiel kamienny** – brykiety z węgla kamiennego;
- h) **węgiel kamienny** – antracyt;
- i) **węgiel kamienny** – pozostały;
- j) **węgiel brunatny** – brykiety z węgla brunatnego;

- k) **węgiel brunatny** – pozostały;
- l) **gaz ziemny**;
- m) **gaz ciekły** – propan-butan, LPG;
- n) **gaz ciekły** – propan;
- o) **biogaz**;
- p) **olej opałowy**;
- q) **bioolej**;
- r) **energia elektryczna**;
- s) **drewno** – polana;
- t) **drewno** – wióry;
- u) **drewno** – zrębki;
- v) **drewno** – trociny;
- w) **drewno** – pellet;
- x) **drewno** – szczapy;
- y) **drewno** – ścinki;
- z) **drewno** – granulat drewniany;
- aa) **drewno** – pozostałe;
- ab) **biomasa pochodząca z produkcji rolnej** – słoma;
- ac) **biomasa pochodząca z produkcji rolnej** – ziarna zbóż;
- ad) **biomasa pochodząca z produkcji rolnej** – kukurydza;
- ae) **biomasa pochodząca z produkcji rolnej** – pozostała;
- af) **energia słoneczna** – panele/instalacje fotowoltaiczne;
- ag) **energia słoneczna** – kolektory/instalacje słoneczne, solarne;
- ah) **energia pozyskiwana z otoczenia** – siła wiatru;
- ai) **energia pozyskiwana z otoczenia** – gorące źródła;
- aj) **energia pozyskiwana z otoczenia** – pompa ciepła;
- ak) **energia pozyskiwana z otoczenia** – pozostała (z wyjątkiem energii słonecznej);
- al) **pozostałe (inne)** – torf;
- am) **pozostałe (inne)** – koks;
- an) **pozostałe (inne)** – odpady (śmieci);
- ao) **pozostałe (inne)** – benzyna;
- ap) **pozostałe (inne)** – olej napędowy;
- aq) **pozostałe (inne)**.

Wskazówki

- Odpowiedzi na to pytanie należy udzielić tylko wówczas, gdy w pytaniu „Proszę wskazać główny sposób ogrzewania mieszkania” zaznaczono odpowiedź „centralne ogrzewanie indywidualne”, „piec/piece” lub „pozostałe”.
- Jeżeli do wybranego sposobu ogrzewania stosowane jest kilka rodzajów paliw – należy ustalić, które z nich wykorzystywane jest najczęściej.

7. Czy do ogrzewania mieszkania wykorzystują Państwo odnawialne źródła energii?

Opis

- a) **tak** – jeżeli jako odnawialne źródło energii wykorzystywana jest energia: słoneczna lub pozyskiwana z otoczenia;
- b) **nie**

8. Proszę wskazać rodzaj wykorzystywanego odnawialnego źródła energii?

Opis

- a) energia słoneczna – panele/instalacje fotowoltaiczne;
- b) energia słoneczna – kolektory/instalacje słoneczne, solarne;
- c) energia pozyskiwana z otoczenia – siła wiatru;
- d) energia pozyskiwana z otoczenia – gorące źródła;
- e) energia pozyskiwana z otoczenia – pompa ciepła;
- f) energia pozyskiwana z otoczenia – pozostała;
- g) inne.

9. Czy mieszkanie znajduje się w budynku wielomieszkaniowym?

Opis

- a) **tak**
- b) **nie**

Wskazówki

- Jeżeli mieszkanie znajduje się w obiekcie budowlanym, którego co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych i w którym znajdują się co najmniej trzy mieszkania, wówczas mieszkanie znajduje się w budynku wielomieszkaniowym.
- Budynek jednorodzinny – budynek mieszkalny wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.
- Budynek niemieszkalny – budynek, który więcej niż w połowie zajęty jest na cele niemieszkalne (np. zajęty jest przez szkołę, biuro, sklep, magazyn, przychodnię lekarską) i w którym znajduje się również co najmniej jedno mieszkanie.
Do kategorii tej należy zaliczyć także budynki mieszkalno-inwentarskie lub mieszkalno-gospodarskie tj. budynki składające się zarówno z części mieszkalnej, obejmującej jedno lub więcej mieszkań, jak i z części inwentarskiej (obejmującej stajnię, oborę, chlewnię itp.) lub gospodarskiej, przeznaczonej na cele związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, niezależnie od tego, jaką część budynku zajmuje mieszkanie.

Przykłady

1. Osoba zamieszkuje mieszkanie znajdujące się w budynku szkoły podstawowej – należy zaznaczyć odpowiedź „nie”, gdyż szkoła jest budynkiem niemieszkalnym.
2. Jeżeli mieszkanie położone jest na terenie obiektu zbiorowego zakwaterowania (w jednym z budynków tego obiektu), ale osoby w nim zamieszkujące nie są pensjonariuszami tego obiektu wówczas należy zaznaczyć odpowiedź „nie”.

OPIS BUDYNKU

10. Proszę podać, kto jest właścicielem budynku, w którym znajduje się Pana(i) mieszkanie

Opis

Za **właściciela budynku** uważa się osobę fizyczną, bądź osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej posiadającą do tego budynku tytuł własności, potwierdzony wpisem do księgi wieczystej, a w razie braku księgi w innym dokumencie potwierdzającym własność.

- a) **osoba fizyczna** – dotyczy budynków, które stanowią w całości nieograniczoną własność osoby fizycznej.
- b) **spółdzielnia mieszkaniowa** – dotyczy budynków, do których tytuł własności posiada spółdzielnia mieszkaniowa.
- c) **gmina** – dotyczy budynków, w których wszystkie mieszkania stanowią własność gminy bądź powiatu (lokalnej, powiatowej wspólnoty samorządowej).
- d) **Skarb Państwa** – dotyczy budynków:
 - pozostających w zasobie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa,
 - przejętych i pozostających w zasobie Agencji Mienia Wojskowego,
 - pozostających w zarządzie jednostek podległych ministrom,
 - pozostających w zarządzie organów: władzy państwowej, administracji państwowej oraz kontroli państwowej,
 - oddanych przez jednostkę reprezentującą Skarb Państwa w użytkowanie, dzierżawę lub najem przedstawicielstwom dyplomatycznym i urzędom konsularnym państw obcych.
- e) **zakład pracy** – dotyczy budynków, w których wszystkie mieszkania stanowią własność zakładu pracy (przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw komunalnych z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej, przedsiębiorstw prywatnych z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych).
- f) **towarzystwo budownictwa społecznego (TBS)** – dotyczy budynków stanowiących własność TBS.
- g) **inny** – dotyczy budynków stanowiących własność pozostałego nie wymienionego wcześniej podmiotu np. związków zawodowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, samorządów zawodowych i gospodarczych, Kościoła Katolickiego i innych kościołów i związków wyznaniowych.
- h) **budynek stanowi współwłasność** – dotyczy budynków stanowiących nieruchomości wspólne lub stanowiących współwłasność.

Wskazówki

- Przy ustalaniu odpowiedzi należy kierować się jedynie prawem własności do samego budynku, bez względu na to czy grunt, na którym posadowiony jest budynek, jest (lub nie) własnością podmiotu władającego budynkiem.
- Własność osoby fizycznej zaznaczymy gdy:
 - budynek stanowi w całości nieograniczoną własność osoby fizycznej, niezależnie, czy właściciel budynku mieszka w nim, czy też wynajął go lub oddał w bezpłatne użytkowanie innej osobie (osobom), bądź budynek oddany został do eksploatacji lecz nie został jeszcze zasiedlony. Dotyczy także budynków jednorodzinnych pozostających w całości we własności osoby fizycznej (jako osobę fizyczną należy traktować również małżeństwo).
 - budynek z jednym mieszkaniem jest własnością 2 osób fizycznych i więcej – współwłasność na zasadzie udziału – 1 księga wieczysta – osoby uwidocznione w KW bez wyodrębnienia własności dla poszczególnych właścicieli.
- Budynek stanowi współwłasność zaznaczymy gdy:
 - wszystkie bądź tylko niektóre lokale mieszkalne stanowią wyodrębnione własności osób fizycznych lub osoba(y) fizyczne i gmina, lub osoba(y) fizyczne i zakład pracy, lub osoba(y) fizyczne i Skarb Państwa, lub inne niewymienione,
 - nie dokonano wyodrębnienia własności lokali mieszkalnych (na cały budynek założona jest jedna księga wieczysta).

Przykłady

1. Jeżeli osoba(y) (lub małżeństwo) posiada dokument potwierdzający własność budynku, np. wpis Księgi Wieczystej, akt notarialny, postanowienie/wyrok sądu dotyczący nabycia/przejęcia nieruchomości – należy zaznaczyć „osoby fizycznej”.
2. Jeżeli w budynku żadne z mieszkań nie jest wyodrębnioną własnością tylko wszystkim przysługuje spółdzielcze prawo własnościowe lub lokatorskie do lokali mieszkalnych – należy zaznaczyć „spółdzielnia mieszkaniowa”.
3. Jeżeli w budynku jednorodzinnym dwumieszkaniowym jedno z mieszkań stanowi wyodrębnioną własność osoby fizycznej (tj. oprócz własności lokalu uzyskano również współwłasność części wspólnych budynku oraz gruntu, na którym został on wybudowany), a drugie jest własnością zakładu pracy – należy zaznaczyć „budynek stanowi współwłasność”.

11. Proszę podać rok oddania budynku do użytku

Opis

- a) **rok (jeśli nieznany, podać przybliżony)** - przyjmuje się ten rok, w którym budowa została zakończona,
- b) **w budowie** – dotyczy budynku, który nie został całkowicie oddany do użytkowania, lecz do użytku oddane są tylko jego poszczególne części np. piętro, skrzydło.

Wskazówki

- Jeżeli **budynek oddawany był do użytku częściami** (klatkami, piętrami) przyjmuje się rok oddania do użytku ostatniej części budynku.
- Należy przyjąć rok wybudowania podstawowej części budynku, a nie rok, w którym nastąpiła dobudowa pokoju lub nadbudowa piętra.
- Jeżeli budynek poddany był kapitalnemu remontowi nie bierze się pod uwagę tego faktu, lecz wyказuje się rok jego oddania do użytku przez nadzór budowlany.
- Jeżeli budynek zrekonstruowano po całkowitym zniszczeniu, należy przyjąć rok zakończenia rekonstrukcji.
- W przypadku braku informacji o dokładnym roku oddania budynku do użytku dopuszcza się podanie roku przybliżonego.

Przykłady

1. Jeżeli budynek został oddany do użytku w 1995 r., ale w 2012 r. nadbudowano piętro - należy wprowadzić 1995.
2. Jeżeli dom został wybudowany w 1960 r. natomiast w 1991 r. uległ całkowitemu zniszczeniu w wyniku pożaru a w 1992 r. dom został zrekonstruowany - należy wprowadzić 1992.
3. Jeżeli osoba podaje, że budynek został wybudowany w latach 1958 - 1961 - należy przyjąć rok 1960.

12. Proszę wskazać czy:

Opis

a) woda doprowadzona jest do budynku

- **z sieci wodociągowej** – należy wskazać, jeśli w obrębie **budynku** znajduje się kran, np. na korytarzu, a woda bieżąca doprowadzona jest z sieci (za pomocą czynnych połączeń) od przewodu ulicznego do miejsca odbioru;
- **ze studni** – należy wskazać, gdy wodociąg doprowadza wodę do jednego lub kilku budynków sąsiednich ze źródła ujęcia wody. Przykładem wodociągu lokalnego jest np. studnia głębinowa;
- **nie ma** – należy wskazać w przypadku braku wodociągu z sieci wodociągowej lub ze studni.

b) ścieki odprowadzane są z budynku do

- **sieci kanalizacyjnej** – należy wskazać, jeśli w obrębie budynku znajduje się układ połączony z kompleksem urządzeń kanalizacyjnych służących do odprowadzania ścieków bytowych, tj. sieć kanalizacyjna;

- **zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków** – dotyczy budynku, z którego ścieki bytowe odprowadzane są do jednego, bądź kilku zbiorników bezodpływowych lub przydomowej oczyszczalni ścieków;
- **nie ma** – należy wskazać w przypadku braku kanalizacji z odprowadzeniem do sieci kanalizacyjnej, zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków.

c) **gaz doprowadzony jest do budynku**

- **z sieci gazowej** – należy wskazać, gdy gaz jest dostarczany do mieszkań z wykorzystaniem sieci gazowej;
- **nie ma** – należy wskazać, w przypadku braku gazu z sieci.

Wskazówki

- Przy udzielaniu odpowiedzi należy uwzględnić instalacje czynne i chwilowo nieczynne oraz takie, które faktycznie już są zamontowane w budynku, ale nie dokonano jeszcze podłączenia budynku do sieci.
- Nie należy wykazywać instalacji nieczynnej dłużej niż rok z powodu znacznych uszkodzeń.
- Przy **sieci wodociągowej** lub **kanalizacyjnej** nie ma znaczenia kto zarządza/administruje siecią: przedsiębiorstwo komunalne, spółka wodna, zakład pracy, spółdzielnia mieszkaniowa, gmina czy inna jednostka.

Przykłady

1. Gdy do domu woda doprowadzana jest z sieci wodociągowej, ale domownicy korzystają ze studni głębinowej – należy wykazać „z sieci wodociągowej”.
2. Gdy domownicy wykorzystują kuchenkę podłączoną do butli gazowej o pojemności 11 kg - należy wykazać „nie ma” gazu doprowadzonego do budynku.

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY

Wskazówki

- Kwestionariusz osobowy należy wypełnić dla wszystkich osób wykazanych we wcześniejszych częściach formularza, tj. Osoby w mieszkaniu i Osoby przebywające za granicą. W przypadku osób przebywających za granicą, o których informacji udziela respondent dokonujący samospisu, mieszkający w Polsce, każde pytanie kwestionariusza osobowego zawiera dodatkową odpowiedź „**nie mam żadnej wiedzy na ten temat**”.
- W przypadku braku pewności odpowiedzi na dane pytanie, należy podać **najbardziej prawdopodobną odpowiedź**. Dopiero w następnej kolejności można zaznaczyć „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.

1. Jaki jest Pana(i) kraj urodzenia (według obecnych granic państw)?

Opis

- a) **Polska**
- b) **inny kraj**
 - Nazwa kraju urodzenia (słownik)

Wskazówki

- Na pytanie odpowiadają wszystkie osoby.
- Można mieć tylko jeden kraj urodzenia.
- Kraj urodzenia należy podać według aktualnych granic państw (tzn. z dnia 31.03.2021 r.).
- Jeżeli kraj urodzenia obecnie nie istnieje, np. Czechosłowacja, ZSRR, Jugosławia, należy wybrać kraj urodzenia według obecnych granic.
- Osoby, które urodziły się przed 1945 r. na dawnych wschodnich terenach Polski, powinny wybrać kraj, na terenie którego obecnie leży miejsce ich urodzenia.

Przykłady

1. Jeżeli osoba urodziła się w 1980 r. w Mińsku (wówczas ZSRR) należy ze słownika wybrać kraj „Białoruś”.

2. Jeśli osoba urodziła się w 1938 r. we Lwowie – należy wybrać ze słownika kraj „Ukraina”.
3. Jeśli osoba nie potrafi wskazać kraju urodzenia, urodziła się w okolicach Podgoricy (wówczas Jugosławia) można ustalić, że w obecnych granicach jest to Czarnogóra.

2. Jaki jest Pana(i) kraj obywatelstwa?

Opis

- a) **Polska**
- b) **inny kraj**
 - Nazwa kraju obywatelstwa (słownik)
- c) **nie posiadam obywatelstwa żadnego kraju**

Wskazówki

Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem. Nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od pytania o narodowość.

- Jeśli osoba ma obywatelstwo polskie i inne, należy wybrać „Polska”.
- Jeżeli cudzoziemiec (osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego) ma kilka obywatelstw, w tym jedno jest obywatelstwem kraju należącego do Unii Europejskiej (UE) – należy wpisać nazwę kraju należącego do UE.
- Jeżeli cudzoziemiec ma obywatelstwo kilku krajów UE – należy wpisać nazwę jednego z tych krajów (wybraną według uznania osoby spisywanej).
- Jeżeli cudzoziemiec ma obywatelstwo kilku krajów spoza UE – należy wpisać nazwę jednego z tych krajów (wybraną według uznania osoby spisywanej). Uwaga – Wielka Brytania nie należy już do UE.

Przykłady

1. Osoba, która posiada obywatelstwa polskie i niemieckie, powinna wpisać „Polska”.
2. Osoba, która posiada obywatelstwa niemieckie i francuskie, powinna wybrać jedno z tych obywatelstw (według uznania).
3. Osoba, która posiada obywatelstwa duńskie i szwajcarskie, powinna wybrać obywatelstwo duńskie (ponieważ Dania należy do UE, a Szwajcaria nie).
4. Osoba, która posiada obywatelstwa norweskie i kanadyjskie, powinna wybrać jedno z tych obywatelstw (według uznania).
5. Osoba, która posiada obywatelstwo kraju UE i obywatelstwo Wielkiej Brytanii, powinna wybrać obywatelstwo kraju UE. Wielka Brytania nie należy już do UE.

3. Gdzie Pan(i) mieszkał(a) rok temu (31 marca 2020 r.)?

Opis

Lista odpowiedzi dla osób przebywających na terytorium Polski:

- a) **pod tym samym adresem, pod którym mieszkam obecnie**
- b) **pod innym adresem w tej samej miejscowości, w której mieszkam obecnie**
- c) **w innej miejscowości w Polsce:**

Proszę podać tę miejscowość (słownik – miejscowość, województwo, powiat, gmina)

Proszę podać jak długo Pan(i) tam mieszkał(a)/przebywał(a):

 - do 3 m-cy (włącznie)
 - ponad 3 m-ce do 12 m-cy
 - 12 m-cy i więcej

Rok przyjazdu/powrotu do miejscowości obecnego zamieszkania

- d) **za granicą:**

Nazwa kraju (słownik krajów)

Proszę podać jak długo Pan(i) tam mieszkał(a)/przebywał(a):

- do 3 m-cy (włącznie)
- ponad 3 m-ce do 12 m-cy
- 12 m-cy i więcej

Rok przyjazdu/powrotu do Polski

Lista odpowiedzi dla osób przebywających w dniu spisu za granicą (poniżej 12 miesięcy):

- a) **pod adresem** <tu w aplikacji wyświetli się adres>
- b) **pod innym adresem miejscowości** <tu w aplikacji wyświetli się nazwa miejscowości>
- c) **w innej miejscowości w Polsce:**
 Proszę podać tę miejscowość (słownik – miejscowość, województwo, powiat, gmina)
 Proszę podać jak długo Pan(i) tam mieszkał(a)/przebywał(a):
 - do 3 m-cy (włącznie)
 - ponad 3 m-ce do 12 m-cy
 - 12 m-cy i więcej

Rok przyjazdu/powrotu do miejscowości

- d) **za granicą:**
 Nazwa kraju (słownik krajów)
 Proszę podać jak długo Pan(i) tam mieszkał(a)/przebywał(a):
 - do 3 m-cy (włącznie)
 - ponad 3 m-ce do 12 m-cy
 - 12 m-cy i więcej

Rok przyjazdu/powrotu do Polski

Wskazówki

- Przy określaniu okresu przebywania nie należy brać pod uwagę krótkich przerw w przebywaniu (typu wyjazd związany z wypoczynkiem, odwiedzinami u znajomych, krewnych itp.).
- Jeśli pobyt w innej miejscowości w kraju trwał 12 miesięcy lub dłużej, należy podać rok przyjazdu/powrotu do miejscowości aktualnego zamieszkania.
- Osobie, która 31 marca 2020 r. mieszkała za granicą należy ustalić długość pobytu.
- Jeśli pobyt za granicą trwał 12 miesięcy lub dłużej, należy podać rok przybycia/powrotu do Polski.

Przykłady

1. Osoba, która 31.03.2020 r. mieszkała pod tym samym adresem w Polsce, pod którym mieszkała 31.03.2021 r. powinna zaznaczyć odpowiedź „pod tym samym adresem pod którym mieszkam obecnie”.
2. Osoba, która mieszkała w dniu 31.03.2020 r. w tej samej miejscowości w Polsce, w której mieszka obecnie (31.03.2021 r.), lecz w ciągu ostatniego roku zmieniła adres, powinna zaznaczyć „pod innym adresem w tej samej miejscowości, w której mieszkam obecnie”.
3. Osoba, która 31.03.2020 r. mieszkała w Polsce w innej miejscowości niż miejscowość obecnego zamieszkania powinna zaznaczyć „w innej miejscowości w Polsce”, a następnie podać tę miejscowość i okres przebywania.

4. Od kiedy mieszkał(a) Pan(i) w miejscowości aktualnego zamieszkania?

Od kiedy mieszkał(a) Pan(i) w miejscowości (nazwa miejscowości)?

Opis

- a) **od urodzenia (tzn. nieprzerwanie lub przerwy w zamieszkanu były krótsze niż rok)**
- b) **przybyłem(am)/powróciłem(am) przed 2011 r.**
- c) **przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z innej miejscowości w kraju**
 - miejscowość poprzedniego zamieszkania

- rok przyjazdu/powrotu
- d) **przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z zagranicy**
 - nazwa kraju przebywania
 - rok przyjazdu/powrotu

Wskazówki

Miejscowość aktualnego zamieszkania to miejscowość wymieniona w adresie zamieszkania w dniu 31 marca 2021 r.

- Istnieją dwie wersje treści tego pytania wyświetlane w aplikacji w zależności od tego czy kwestionariusz dotyczy osoby mieszkającej w Polsce, czy za granicą.
- **Od urodzenia (tzn. nieprzerwanie lub przerwy w zamieszkiwaniu były krótsze niż rok)** – powinny zaznaczyć osoby, które nigdy nie przebywały poza miejscowością aktualnego zamieszkania **przez co najmniej rok**. Dotyczy to również osób, które urodziły się w innej miejscowości lub za granicą, ale przybyły do miejscowości aktualnego zamieszkania przed ukończeniem pierwszego roku życia.
- **Przybyłem(am)/powróciłem(am) przed 2011 r.** – powinny zaznaczyć osoby, które zamieszkiwały w innych miejscowościach niż obecna lub w innych krajach i przed 2011 r. zamieszkały w obecnej miejscowości (przybyły lub powróciły **po co najmniej rocznej nieobecności**) i od tego czasu mieszkają nieprzerwanie lub przerwy w zamieszkiwaniu były krótsze niż rok.
- **Przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z innej miejscowości w kraju** – należy zaznaczyć jeśli okres nieobecności lub przebywania poza miejscowością aktualnego zamieszkania wynosił co najmniej rok.
- **Przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z zagranicy** – należy zaznaczyć jeśli okres przebywania za granicą wynosił co najmniej rok.
- Termin „przybyłem(am)” dotyczy sytuacji, w której osoba przybyła do danej miejscowości w danym okresie, ale wcześniej w niej nie mieszkała.
- Termin „powróciłem(am)” dotyczy sytuacji, w której osoba wyjechała z danej miejscowości na okres co najmniej roku i po tym okresie powróciła. W przypadku kilku wyjazdów, należy wskazać okres powrotu po ostatniej nieobecności (trwającej co najmniej rok).

Przykłady

1. Dziecko urodzone za granicą w wieku 6 miesięcy przyjechało z rodzicami do Elbląga i od tamtej pory mieszkało tam nieprzerwanie. Osobie należy zaznaczyć odpowiedź „**od urodzenia**”, ponieważ przybyła ona do miejscowości aktualnego zamieszkania przed ukończeniem pierwszego roku życia.
2. Osoba mieszka w Bydgoszczy. Trzykrotnie zmieniała adres w tym mieście. Wyjeżdżała 2 razy za granicę (w 2015 r. spędziła w Niemczech 3 miesiące, a w 2019 r. – 4 miesiące w Wielkiej Brytanii). Osoba powinna zaznaczyć odpowiedź „**od urodzenia**”, ponieważ przerwy w zamieszkiwaniu były krótsze niż rok.
3. Jeżeli osoba przybyła/powróciła do miejscowości aktualnego zamieszkania w kwietniu 2019 roku i w czasie swojej nieobecności mieszkała kolejno w: Warszawie (przez 4 miesiące), **Krakowie (przez rok)**, Poznaniu (przez 6 miesięcy) i Wrocławiu (przez 4 miesiące), należy wskazać, że przybyła/powróciła **z Krakowa** w kwietniu 2019 r.
4. Jeżeli osoba przybyła/powróciła do miejscowości aktualnego zamieszkania w kwietniu 2019 roku i w czasie swojej nieobecności mieszkała kolejno w: Warszawie (przez 4 miesiące), Krakowie (przez 6 miesięcy), Poznaniu (przez 6 miesięcy) i **Wrocławiu (przez 4 miesiące)**, należy wskazać, że przybyła/powróciła **z Wrocławia** w kwietniu 2019 r.
5. Jeżeli osoba w czasie swojej nieobecności mieszkała kolejno w: Wielkiej Brytanii (przez 4 miesiące), **Francji (przez rok)**, Wielkiej Brytanii (przez 6 miesięcy) i Hiszpanii (przez 4 miesiące), należy wskazać, że przybyła/powróciła **z Francji**.
6. Jeżeli osoba w czasie swojej nieobecności mieszkała kolejno w: Wielkiej Brytanii (przez 4 miesiące), Francji (przez 6 miesięcy), Wielkiej Brytanii (przez 6 miesięcy) i **Hiszpanii (przez 4 miesiące)**, należy wskazać, że przybyła/powróciła **z Hiszpanii**.

7. Osoba wyjechała z Suwałk w **2010 r. na studia do Poznania**. W czasie studiów odwiedzała rodziców w Suwałkach, wakacje spędzała w Suwałkach lub w innych miejscowościach. Po studiach w 2015 r. powróciła do Suwałk, gdzie mieszka nieprzerwanie. Osoba powinna zaznaczyć odpowiedź „**przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z innej miejscowości w kraju**”. Jako miejscowość poprzedniego zamieszkania wpisać „**Poznań**”, rok powrotu „**2015**”.
8. Osoba wyjechała w **2015 r. z Lublina na studia do Krakowa**. Po studiach pozostała w Krakowie i mieszka tam nieprzerwanie. Osoba powinna zaznaczyć odpowiedź „**przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z innej miejscowości w kraju**”. Jako miejscowość poprzedniego zamieszkania wpisać „**Lublin**”, rok przyjazdu do Krakowa – „**2015**”.
9. Osoba w **maju 2016 r.** wyjechała z Radomia **do Wielkiej Brytanii**, gdzie przebywała do **lipca 2018 r.** W 2019 r. wyjechała na pół roku do Krakowa, po powrocie mieszka nieprzerwanie w Radomiu. Osoba powinna zaznaczyć odpowiedź „przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2020 z zagranicy”, kraj – „**Wielka Brytania**”, rok przybycia/powrotu – „**2018**”.
10. Osoba mieszkała od urodzenia do dnia ślubu w Siedlcach, w kwietniu 2020 r. (po ślubie) przeprowadziła się do Ciechanowa. Osobie tej należy zaznaczyć odpowiedź „**przybyłem(am)/powróciłem(am) w latach 2011-2021 z innej miejscowości w kraju**” – miejscowość: Siedlce, rok przyjazdu: 2020.
11. Osoba miała 13 miesięcy gdy w 1999 r. przeprowadziła się z rodzicami do aktualnego miejsca zamieszkania – należy zaznaczyć odpowiedź „przybyłem(am)/powróciłem(am) przed 2011 r.”.

5. Czy kiedykolwiek przebywał(a) Pan(i) za granicą przez co najmniej rok?

Opis

a) **tak**

- Rok przyjazdu/powrotu do Polski
- Nazwa kraju poprzedniego zamieszkania – dotyczy ostatniego pobytu (słownik krajów)

b) **nie**

Wskazówki

- Jeśli z odpowiedzi na wcześniej zadawane pytania wynika jasna odpowiedź w kwestii przebywania kiedykolwiek za granicą, niniejsze pytanie nie pojawia się w aplikacji.

Przykłady

1. Osoba każdego roku wyjeżdża w okresie wakacyjnym do Włoch i przebywa tam przez miesiąc, ale poza tym nigdy nie opuściła Polski na okres dłuższy niż rok – należy zaznaczyć „nie”.
2. Osoba przez dwa lata mieszkała w Norwegii w związku z pracą, a po powrocie do Polski wyjeżdżała za granicę tylko na krótkie pobyty wakacyjne – należy zaznaczyć „tak” i podać rok powrotu oraz nazwę kraju (Norwegia).
3. Osoba przebywała przez 2 lata w Libanie w ramach misji pokojowej ONZ i z tego powodu była nieobecna w miejscu zamieszkania w przeszłości – należy zaznaczyć odpowiedź „tak” i wskazać kraj oraz rok powrotu do Polski.

6. Jaki jest Pana(i) stan cywilny?

Opis

- a) **kawaler/panna**
- b) **żonaty/zamężna**
- c) **wdowiec/wdowa**
- d) **rozwódziona/rozwódziona**

Wskazówki

- Pytanie o stan cywilny zadawane jest kobietom w wieku 16 lat i więcej oraz mężczyznom w wieku 18 lat i więcej.

- **Kawaler/panna** – należy zaznaczyć osobie, która do momentu spisu (31.03.2021 r., godz. 24.00) nie zawarła formalnego związku małżeńskiego.
- **Żonaty/zamężna** – należy zaznaczyć osobie, która zawarła związek małżeński zgodnie z obowiązującym prawem i małżeństwo nie zostało rozwiązane przez rozwód lub śmierć współmałżonka. Odpowiedź należy zaznaczyć również osobie pozostającej w prawnie orzeczonej separacji.
- **Wdowiec/wdowa** – należy zaznaczyć osobie, której małżeństwo ustało w wyniku śmierci współmałżonka.
- **Rozwiedziony/rozwiedziona** – należy zaznaczyć osobie, której małżeństwo zostało rozwiązane prawomocnym orzeczeniem sądu w sprawie o rozwód.

Przykłady

1. Osobie będącej w trakcie trwania sprawy rozwodowej należy zaznaczyć „**żonaty/zamężna**”.
2. Małżonek osoby mieszkającej pod adresem zaginął 2 lata przez spisem – obydwu małżonkom należy zaznaczyć stan cywilny sprzed zaginięcia - „**żonaty/zamężna**”.

7. Czy pozostaje Pan(i) w związku niesformalizowanym z inną osobą?

Opis

- a) **tak, wspólnie mieszkamy i prowadzimy gospodarstwo domowe**
- b) **tak, mieszkamy oddzielnie**
- c) **nie**
- d) **nie chcę odpowiadać na to pytanie**

Wskazówki

Związek niesformalizowany – utrzymywanie więzi psychicznych, fizycznych i/lub ekonomicznych natury małżeńskiej (bez zawierania związku małżeńskiego) pomiędzy dwiema osobami.

- Pytanie zadawane jest niezależnie od zaznaczonej odpowiedzi na pytanie o stan cywilny.
- Pytanie zadawane jest osobom w wieku 18 lat i więcej.
- Odpowiedzi „nie chcę odpowiadać na to pytanie” należy zaznaczyć gdy brak zgody na udzielenie odpowiedzi na to pytanie.

Przykłady

1. Mieszkanie zamieszkują osoby pozostające w separacji i oczekujące na rozwód. Dodatkowo jedna z nich znajduje się w związku niesformalizowanym, a jej partner mieszka w innym mieszkaniu. W przypadku takiej osoby powinna zostać zaznaczona odpowiedź „tak, mieszkamy oddzielnie”.
2. Osoba nie uzyskała rozwodu z małżonkiem, lecz obecnie tworzy związek niesformalizowany z inną osobą, z którą mieszka i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. W przypadku takiej osoby należy zaznaczyć odpowiedź „tak, wspólnie mieszkamy i prowadzimy gospodarstwo domowe”.

CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA

8. Jaki jest Pana(i) najwyższy ukończony poziom wykształcenia?

Opis

- a) **wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora** – zaznaczają osoby z tytułem doktora, doktora habilitowanego lub profesora;
- b) **wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera lub równorzędnym** – uzyskanym po ukończeniu studiów II stopnia (uzupełniających magisterskich) lub jednolitych studiów magisterskich. Do tej kategorii należy również zaliczyć osoby, które posiadają dyplom lekarza;
- c) **wyższe z tytułem licencjata, inżyniera lub równorzędnym** – zaznaczają osoby z tytułem zawodowym licencjata, inżyniera lub równorzędnym – uzyskanym po ukończeniu studiów I stopnia (licencjackich, inżynierskich);

- d) **dyplom ukończenia kolegium** – dotyczy absolwentów kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych (z wyjątkiem organizowanych w ramach szkoły wyższej) oraz absolwentów kolegiów pracowników służb społecznych;
- e) **policealne** – dotyczy osób, które posiadają świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły policealnej (pomaturalnej) do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa ukończenia szkoły średniej. Do tej kategorii zaliczyć należy również osoby, które ukończyły studium nauczycielskie;
- f) **średnie ogólnokształcące** – zaznaczają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, liceum uzupełniającego lub ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem;
- g) **średnie zawodowe** – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającego, liceum zawodowego, liceum technicznego, szkoły artystycznej II stopnia realizującej jednocześnie program szkoły średniej);
- h) **zasadnicze zawodowe/branżowe** – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia: szkoły zawodowej (zasadniczej szkoły zawodowej lub rolniczej, szkoły przemysłowej), szkoły przysposobienia zawodowego lub rolniczego, korespondencyjnego kursu rolniczego wyłącznie na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły mistrzów, branżowej szkoły I stopnia;
- i) **gimnazjalne** – posiadają osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia gimnazjum lub świadectwo ukończenia specjalnej szkoły przysposabiającej do pracy. Osobom, które ukończyły gimnazjum przed 1932 r., należy zaznaczyć wykształcenie średnie ogólnokształcące;
- j) **podstawowe ukończone** – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia: szkoły podstawowej (przed wojną szkoły powszechnej) niezależnie od tego, ile klas ona liczyła (osiem, siedem, sześć czy dawniej cztery), kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej oraz szkoły artystycznej I stopnia realizującej jednocześnie program szkoły podstawowej;
- k) **niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego** – dotyczy osób, które uczą się w szkole podstawowej, uczyły się w szkole podstawowej lecz jej nie ukończyły, nigdy nie uczęszczały do szkoły.

Wskazówki

- Pytanie zadawane osobom w wieku 13 lat i więcej.
- Należy ustalić najwyższy ukończony poziom wykształcenia – do dnia 31 marca 2021 r. niezależnie od formy kształcenia (dziennej, wieczorowej, zaocznej, eksternistycznej/stacjonarnej, niestacjonarnej, na odległość, korespondencyjnej) w kraju lub za granicą.
- Aplikacja dostępna pod linkiem <https://kwalifikator.nawa.gov.pl/> pozwala na automatyczne generowanie informacji o wybranych rodzajach dyplomów ukończenia szkół wyższych oraz wybranych rodzajach szkół średnich – uzyskanych za granicą.

Przykłady

1. Osoba, która kilka lat temu ukończyła jednolite 5-letnie studia, otrzymała absolutorium, jednak nie obroniła pracy magisterskiej i nie otrzymała tytułu magistra powinna zaznaczyć poziom wykształcenia zgodnie z wcześniej ukończonym etapem nauki np. średnie lub policealne – jeśli był taki stopień kształcenia.
2. Osoba, która ukończyła studia I stopnia (licencjackie czy inżynierskie), a nie obroniła pracy (licencjackiej czy inżynierskiej) i nie posiada dyplomu ukończenia studiów I stopnia - powinna zaznaczyć poziom wykształcenia zgodnie z wcześniej ukończonym etapem nauki np. średnie lub policealne – jeśli był taki stopień kształcenia.
3. Osoba, która ukończyła studia (magisterskie, licencjackie), ma absolutorium i wyznaczoną datę obrony pracy, która wypada po momencie krytycznym spisu tj. 31 marca 2021 r. godz. 24:00 powinna zaznaczyć poziom wykształcenia zgodnie z wcześniejszym ukończonym etapem nauki np. średnie lub policealne – jeśli był taki stopień kształcenia.
4. Osoba, która ukończyła gimnazjum przed 1932 rokiem powinna zaznaczyć, iż posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące.
5. Osoba, która ukończyła 4 – letnie gimnazjum w latach 1932-1948 i uzyskała tzw. „małą” maturę powinna zaznaczyć wykształcenie gimnazjalne.

6. Osoba, która ukończyła studia MBA (Master of Business Administration) nie podwyższyła swojego poziomu wykształcenia, ponieważ są to studia uzupełniające/podyplomowe. Osoba ta powinna wskazać wykształcenie zgodne z wcześniej ukończonym etapem nauki np. wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora lub wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera lub równorzędnym lub wyższe z tytułem licencjata, inżyniera lub równorzędnym.
7. Osoba, która ukończyła liceum ogólnokształcące, a następnie kurs księgowości nie podwyższyła swojego poziomu wykształcenia ukończeniem kursu powinna zaznaczyć poziom wykształcenia zgodnie z wcześniej ukończonym etapem nauki, w tym przypadku - średnie ogólnokształcące.
8. Osoba, która uczęszcza na studia III stopnia (doktoranckie) lub szkoły doktorskiej powinna zaznaczyć poziom wykształcenia zgodnie z wcześniejszym ukończonym etapem nauki np. wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera lub równorzędnym.

9. Jaka jest Pana(i) narodowość?

10. Czy odczuwa Pan(i) przynależność także do innego narodu lub wspólnoty etnicznej?

Opis

Zadawane są **dwa pytania** dotyczące narodowości (przynależności narodowo-etnicznej):

Jaka jest Pana(i) narodowość?

(przez narodowość należy rozumieć przynależność narodową lub etniczną – nie należy jej mylić z obywatelstwem)

- a) polska
- b) białoruska
- c) czeska
- d) karaïmska
- e) litewska
- f) łemkowska
- g) niemiecka
- h) ormiańska
- i) romska
- j) rosyjska
- k) słowacka
- l) tatarska
- m) ukraińska
- n) żydowska
- o) inna (podać jaka) ... *[słownik narodowości z możliwością otwartego zapisu tekstowego]*

Czy odczuwa Pan(i) przynależność także do innego narodu lub wspólnoty etnicznej?

- a) **tak** (proszę podać) ... *[słownik narodowości z możliwością otwartego zapisu tekstowego]*
- b) **nie, nie odczuwam**

Wskazówki

Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia związek z określonym narodem lub wspólnotą etniczną.

- W odniesieniu do obu pytań obowiązuje takie samo rozumienie narodowości - jak w wyżej zamieszczonej definicji.
- Dwa pytania umożliwią niektórym osobom wyrażenie dwóch różnych identyfikacji narodowo-etnicznych, przy czym w **każdym pytaniu można zadeklarować tylko jedną narodowość**.

- Jeśli osoba, np. z powodu różnej narodowości swoich rodziców, identyfikuje się z dwiema społecznościami narodowymi i chce zadeklarować podwójną przynależność narodowo-etniczną, to odpowiadając na pierwsze pytanie może wskazać tylko jedną narodowość (np. silniej odczuwaną lub ważniejszą dla niej), natomiast drugą – może określić odpowiadając na następne (drugie) pytanie o narodowość.
- Odpowiedzi na **pierwsze pytanie narodowościowe** dokonuje się poprzez zaznaczenie pola wyboru przy jednym z 14 określeń narodowości lub zaznaczenie kategorii „inna (podać jaka)” oraz wskazanie odpowiedniej pozycji na rozwijanej liście nazw narodowości (słownik narodowości).
- W celu odnalezienia odpowiedniej pozycji na liście zaleca się wpisanie kilku liter z nazwy narodowości, co spowoduje wyświetlenie (odfiltrowanie) poszukiwanej narodowości.
- Jeśli požądane przez osobę spisywaną określenie narodowości nie występuje również na rozwijanej liście, należy wskazać specjalną pozycję tej listy: „inna (wpisać poniżej)”. Wybór tej pozycji uaktywni pole edycji, w którym można zapisać odpowiednie (własne) określenie narodowości.
- Niezależnie od rodzaju odpowiedzi na pierwsze pytanie o narodowość, każda osoba odpowiada na **drugie pytanie narodowościowe** – o ewentualną identyfikację z jakimś innym (drugim) narodem lub wspólnotą etniczną.
- Osoby, które identyfikują się tylko z jednym narodem lub wspólnotą etniczną (mają jednorodną identyfikację narodowościową) w drugim pytaniu zaznaczają odpowiedź „nie, nie odczuwam”.
- Osoby, które odczuwają podwójną przynależność narodowo-etniczną powinny w drugim pytaniu etnicznym zaznaczyć odpowiedź „tak (proszę podać)”, a następnie wybrać narodowość bezpośrednio z rozwijanego słownika (listy).
- Jeśli požądane przez osobę spisywaną określenie narodowości nie występuje na rozwijanej liście, należy wskazać pozycję listy „inna (wpisać poniżej)” oraz zapisać w polu edycji odpowiednie (własne) określenie narodowości.

Przykłady

1. Jeśli osoba ma jedną (jednoznaczną) identyfikację narodowo-etniczną, np. tylko polską lub tylko niemiecką, w pierwszym pytaniu wskazuje odpowiednią kategorię pod pytaniem (np. „polska” lub „niemiecka”), natomiast w drugim pytaniu zaznacza odpowiedź – „nie, nie odczuwam”.
2. Jeśli osoba uważa, że ze względu na pochodzenie jest Białorusinem, ale jednocześnie czuje się też Polakiem i w związku z tym chciałaby zaznaczyć podwójną narodowość: białoruską i polską – powinna w pierwszym pytaniu zaznaczyć odpowiedź „białoruska”, natomiast w drugim pytaniu zaznaczyć odpowiedź „tak (proszę podać)”, a następnie z udostępnionego słownika narodowości (rozwijanej listy) odszukać i wybrać pozycję „polska”.

11. Jakim językiem(ami) zazwyczaj posługuje się Pan(i) w domu?

Opis

- a) **wyłącznie polskim**
- b) **polskim i innym(i) niż polski (podać jakim/i) ...**

[słownik języków + możliwość otwartego zapisu; możliwość wskazania do 2 języków niepolskich]

- c) **wyłącznie innym(i) niż polski (podać jakim/i) ...**

[słownik języków + możliwość otwartego zapisu; możliwość wskazania do 2 języków niepolskich]

Wskazówki

- Pytanie dotyczy języka używanego na co dzień w domu i odnosi się do języka mówionego lub migowego, który używany jest w kontaktach rodzinnych.
- W przypadku niemowląt, pytanie dotyczy tego języka, w którym zwracają się do dziecka jego rodzice lub opiekunowie.
- W przypadku osób samotnych pytanie dotyczy języka kontaktów (rozmów lub korespondencji) z członkami rodziny mieszkającymi w innych miejscach niż osoba spisywana. Jeżeli osoba nie ma

aktualnie żadnej rodziny lub domu, pytanie odnosi się do kontaktów językowych w czasach, gdy taką rodzinę i dom miała lub do kontaktów z osobami uznawanymi za najbliższe.

- Pytanie o język używany w rodzinnych kontaktach domowych nie odnosi się i nie powinno być mylone ze znajomością języków obcych.
- W przypadku wyboru odpowiedzi b) „polskim i innym(i) niż polski” lub c) „wyłącznie innymi(i) niż polski” należy wskazać odpowiednią pozycję w słowniku języków – rozwijanej liście określeń języków niepolskich. Jeśli określenie języka nie występuje na rozwijanej liście, należy wskazać ostatnią pozycję listy „inny (wpisać poniżej)” oraz zapisać w polu edycji odpowiednie (własne) określenie języka.
- W przypadku odpowiedzi „polskim i innym(i) niż polski” lub „wyłącznie innymi(i) niż polski” – osoby spisywane mogą zadeklarować używanie dwóch różnych języków niepolskich – co oznacza, że można dokonać wskazań języka na dwóch rozwijanych listach określeń języków.

Przykłady

1. Jeśli osoba rozmawia z domownikami w języku polskim oraz niemieckim, powinna zaznaczyć odpowiedź drugą „w polskim i innym(i) niż polski...” , a następnie odszukać i wybrać ze słownika (rozwijanej listy) pozycję „niemiecki”.
2. Jeśli osoba w domu, w kontaktach z członkami rodziny używa tylko języka polskiego, ale jednocześnie zna język angielski i francuski, których używa w innych sytuacjach, np. w pracy, w podróży lub w kontaktach ze znajomymi – powinien wskazać odpowiedź: „wyłącznie językiem polskim”.

12. Do jakiego wyznania religijnego (kościół lub związku wyznaniowego) Pan(i) należy?

Opis

a) **należę do wyznania:**

- Kościół Rzymskokatolicki (Kościół Katolicki – obrządek łaciński)
- Kościół Prawosławny
- Świadkowie Jehowy
- Kościół Ewangelicko-Augsburski
- Kościół Greckokatolicki (Kościół Katolicki – obrządek bizantyjsko-ukraiński)
- Kościół Zielonoświątkowy
- Kościół Starokatolicki Mariawitów
- inne (podać jakie) ... [słownik kościołów i związków wyznaniowych + możliwość otwartego zapisu]

b) **nie należę do żadnego wyznania**

c) **nie chcę odpowiadać na to pytanie**

Wskazówki

Wyznanie (przynależność wyznaniowa) to formalne uczestnictwo lub emocjonalny związek osoby z określonym wyznaniem religijnym (kościołem lub związkiem wyznaniowym).

- Wyznanie powinno być określane na podstawie dobrowolnej deklaracji, w tym także – wyrażającej brak związku z jakimkolwiek wyznaniem (bez wyznania).
- Pytanie o wyznanie NIE odnosi się do wiary (niewiary) jako takiej, lecz do odczuwanej lub formalnej przynależności (nieprzynależenia) do wyznania, która NIE wymaga uzasadnienia czy potwierdzenia uczestnictwem w praktykach religijnych, czy zaangażowaniem w życiu wspólnoty religijnej.
- O ile to możliwe przynależność do wyznania powinna być określana poprzez podanie nazwy konkretnego kościoła lub związku wyznaniowego.
- Osoby, które chcą zadeklarować przynależność do wyznania religijnego odnotowują swoją odpowiedź poprzez zaznaczenie pola wyboru przy propozycji odpowiedzi: a) **„należę do wyznania”**, a następnie

wskazanie jednej z siedmiu przedłożonych w kwestionariuszu nazw kościołów/związków wyznaniowych lub kategorii: „inne (podać jakie)”, której wybór udostępnia (uaktywnia) szerszy słownik wyznań – w postaci rozwijanej listy, z której należy odszukać i wskazać odpowiednią nazwę wyznania.

- Ze względu na złożoność nazw kościołów/związków wyznaniowych, w celu odnalezienia odpowiedniej pozycji na liście, zaleca się wpisanie jakiejś charakterystycznej frazy (np. słowa lub części słowa) z nazwy danego wyznania, co spowoduje wyświetlenie (odfiltrowanie) poszukiwanego wyznania lub co najwyżej kilku, z których łatwiej będzie można odnaleźć to właściwe.
- Jeśli pożądanego przez osobę spisującą określenie wyznania nie występuje również na rozwijanej liście, to należy na niej znaleźć i wybrać specjalną pozycję: „inny (wpisać poniżej)”, która udostępni pole edycji, gdzie będzie można zapisać odpowiednie (własne) określenie wyznania.
- Osoby bezwyznaniowe, które chcą zadeklarować, że nie należą i/lub nie czują się związane z żadnym wyznaniem religijnym, zaznaczają odpowiedź: b) „**nie należę do żadnego wyznania**”.
- W sytuacji kiedy osoba nie chce odpowiadać na pytanie o wyznanie zaznacza pozycję: c) „**nie chcę odpowiadać na to pytanie**”.

Przykłady

1. Jeśli osoba np. osoba należy do wyznania rzymskokatolickiego lub do wyznania prawosławnego, powinna wybrać odpowiedź „należę do wyznania:”, a następnie zaznaczyć pole wyboru przy odpowiedniej nazwie kościoła – w przykładowych sytuacjach: „Kościół rzymskokatolicki (Kościół Katolicki - obrządek łaciński)” lub „Kościół Prawosławny”.
2. Jeśli osoba, która np. ze względu na niewiarę, ateizm lub agnostycyzm, nie jest związana z żadnym kościołem ani związkiem wyznaniowym, powinna zaznaczyć odpowiedź „nie należę do żadnego wyznania”.
3. Osoba jest członkiem Kościoła Chrześcijan Baptystów i chciałaby wskazać swój Kościół odpowiadając na pytanie o wyznanie. Powinna zatem wybrać odpowiedź „należę do wyznania”, a następnie opcję „inne (podać jakie)”, która uaktywni słownik wyznań (rozwijana lista), w którym będzie mogła odnaleźć i wskazać odpowiednią pozycję. Najbardziej optymalnym sposobem odszukania nazwy Kościoła będzie wpisanie charakterystycznej frazy z jego nazwy, np. „bapt”, co ograniczy listę wyświetlanych wyznań do trzech, z których łatwo wybrać właściwą pozycję.

13. Czy ma Pan(i) ograniczoną zdolność wykonywania codziennych czynności spowodowaną problemami zdrowotnymi trwającymi 6 miesięcy lub dłużej?

Opis

Należy zaznaczyć jedną z odpowiedzi:

- a) **nie, nie mam żadnych ograniczeń**
- b) **tak, umiarkowanie ograniczoną**
- c) **tak, poważnie ograniczoną**
- d) **tak, całkowicie ograniczoną – nie mogę ich wykonywać**
- e) **nie chcę odpowiadać na to pytanie**

Wskazówki

- Na to pytanie odpowiadają wszystkie osoby (w tym również bez problemów zdrowotnych) niezależnie od wieku oraz faktu posiadania odpowiedniego orzeczenia wydanego przez organ do tego uprawniony.
- Odpowiedzi na te pytania są subiektywne i stanowią samoocenę osoby odpowiadającej.
- We wszystkich powyższych przypadkach należy rozumieć stany długotrwałe, tj. takie, które trwają lub przewiduje się, że będą trwały 6 miesięcy lub dłużej.
- Przez czynności codzienne (podstawowe) dla danego wieku należy rozumieć:
 - dla niemowląt - prawidłową reakcję na bodźce zewnętrzne (tj. płacz, uśmiech, właściwe gesty i odruchy), dla dzieci w wieku przedszkolnym – zdolność brania udziału w grach i zabawach w grupie rówieśników, dla dzieci w wieku szkolnym – uczęszczanie do szkoły oraz uczestnictwo we wszystkich rodzajach obowiązkowych zajęć,

- dla osób w wieku aktywności zawodowej – pracę zawodową, naukę lub prowadzenie gospodarstwa domowego,
- dla osób w wieku starszym – podstawową samoobsługę przy czynnościach higienicznych, zakupach, przyrządzaniu posiłków itp.

Przykłady

1. Osoby z ograniczoną zdolnością do wykonywania codziennych czynności, która trwa od kilku tygodni i przewiduje się, że stan ten będzie trwał krócej niż 6 miesięcy – powinny zaznaczyć „nie, nie mam żadnych ograniczeń”.
2. Osoby z ograniczoną zdolnością do wykonywania codziennych czynności, która trwa od kilku tygodni i przewiduje się, że stan ten będzie trwał 6 miesięcy lub dłużej – powinny zaznaczyć odpowiedź „tak” ze wskazaniem stopnia ograniczenia.
3. Osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności/niezdolności do pracy lub o grupie inwalidzkiej zaznacza odpowiedź zgodnie z subiektywnym odczuciem i może zaznaczyć odpowiedź „nie, nie mam żadnych ograniczeń” w wykonywaniu codziennych czynności.

14. Proszę wskazać występujące u Pana(i) obecnie grupy schorzeń powodujące trudności w wykonywaniu codziennych czynności

Opis

W odpowiedzi na pytanie należy zaznaczyć maksymalnie 3 najważniejsze schorzenia (nawet, gdy jest ich więcej), które powodują ograniczenie zwykłych czynności życiowych i są najbardziej uciążliwe w codziennym funkcjonowaniu

- a) uszkodzenia i choroby narządu ruchu
- b) uszkodzenia i choroby narządu wzroku
- c) uszkodzenia i choroby narządu słuchu
- d) choroby układu krążenia
- e) choroby neurologiczne
- f) inne schorzenia
- g) nie chcę odpowiadać na to pytanie

Wskazówki

- Pytanie dotyczy wszystkich osób (niezależnie od wieku), które w pytaniu „Czy z powodu problemów zdrowotnych ma Pan(i) ograniczoną zdolność wykonywania codziennych czynności trwającą 6 miesięcy lub dłużej?” udzieliły odpowiedzi: „tak, ...” lub „nie chcę odpowiadać na to pytanie”.
- Należy zaznaczyć według własnego odczucia grupę lub grupy schorzeń ograniczające wykonywanie codziennych czynności, które trwają lub przewiduje się, że będą trwały 6 miesięcy lub dłużej.
- W przypadku osób, które zaznaczyły tylko jedno schorzenie, będzie ono uznane za główną przyczynę odczuwanych ograniczeń/trudności.

Przykłady

1. Ta sama choroba/schorzenie może powodować różne objawy powodujące trudności w wykonywaniu codziennych czynności dlatego mogą być wskazane różne grupy schorzeń np. dla jednej osoby z zespołem Downa – choroba może być określana wyłącznie jako „choroba neurologiczna”, a dla innej osoby mogą wystąpić „choroby układu krążenia” i „inne schorzenia”.

15. Która ze wskazanych grup schorzeń stanowi główną przyczynę odczuwanych przez Pana(ią) ograniczeń/trudności?

Opis

W odpowiedziach pojawiają się maksymalnie 3 grupy schorzeń wybrane w pytaniu poprzednim oraz możliwość odpowiedzi „nie chcę odpowiadać na to pytanie”.

- a) uszkodzenia i choroby narządu ruchu
- b) uszkodzenia i choroby narządu wzroku
- c) uszkodzenia i choroby narządu słuchu

- d) choroby układu krążenia
- e) choroby neurologiczne
- f) inne schorzenia
- g) nie chcę odpowiadać na to pytanie

Wskazówki

- W odpowiedzi należy wybrać jedną spośród 2 lub 3 odpowiedzi udzielonych w pytaniu „Proszę wskazać występujące u Pana(i) obecnie grupy schorzeń powodujące trudności w wykonywaniu codziennych czynności?” dotyczącą głównej przyczyny odczuwanych ograniczeń/trudności.
- Osoby, którym trudno będzie wybrać tę jedną, najbardziej odczuwalną chorobę/trudność, powinny zaznaczyć najbardziej uciążliwe schorzenie odczuwane w życiu i codziennych obowiązkach.
- W sytuacji kiedy w poprzednim pytaniu zostanie zaznaczone tylko jedno schorzenie, pytanie to nie będzie się wyświetlało.

16. Czy posiada Pan(i) aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności, niezdolności do pracy lub inwalidztwie?

Opis

Istnieją dwie możliwości odpowiedzi:

a) **nie** – zaznaczają osoby nieposiadające ważnego orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności (lub równoważnego). Zaznaczenie odpowiedzi „nie” kończy pytanie;

b) **tak**

W przypadku udzielenia odpowiedzi „tak” lista wyświetlanych odpowiedzi będzie uzależniona od wieku osoby udzielającej odpowiedzi. Dla osób do 16 roku życia, potwierdzających posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, automatycznie zostanie przydzielona odpowiedź „posiadam orzeczenie o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia”. Osoby pomiędzy 16 a 16,5 rokiem życia powinny wybrać jedną z czterech wymienionych poniżej odpowiedzi. Osoby powyżej 16,5 roku życia powinny wybrać jedną z trzech poniższych odpowiedzi „lekkim stopniu...”, „umiarkowanym stopniu...”, „znacznym stopniu...”.

Posiadam orzeczenie o:

c) **niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia**

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

d) **lekkim stopniu niepełnosprawności lub o częściowej niezdolności do pracy lub o celowości przekwalifikowania zawodowego lub o III grupie inwalidztwa lub o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym bez uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego**

e) **umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub o całkowitej niezdolności do pracy lub o II grupie inwalidztwa**

f) **znacznym stopniu niepełnosprawności lub o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub o niezdolności do samodzielnej egzystencji lub o I grupie inwalidztwa lub o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego**

Wskazówki

- Pytanie dotyczy wszystkich osób, niezależnie od wcześniej udzielonych odpowiedzi w zakresie niepełnosprawności.
- W przypadku posiadania 2 lub więcej orzeczeń o niepełnosprawności – należy wybrać orzeczenie o wyższym stopniu niepełnosprawności.
- W przypadku posiadania orzeczenia wydanego poza granicami Polski, należy zaznaczyć odpowiedź, która najbardziej wiarygodnie odzwierciedla posiadane orzeczenie.

- Posiadanie orzeczenia MON lub MSWiA ustalającego inwalidztwo III grupy wyłącznie z tytułu niezdolności do służby nie wyklucza zdolności do pracy poza służbą. Osoby posiadające takie orzeczenia nie są traktowane jako osoby niepełnosprawne.

„Wykaz ważnych orzeczeń kwalifikujących osobę do grupy osób niepełnosprawnych prawnie”.

Organ orzekający (przypadek nr 1)

Zespół do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności (powiatowy, wojewódzki lub były krajowy)

Data przyznania orzeczenia

od 01.01.1998

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- znaczny stopień niepełnosprawności - f
- umiarkowany stopień niepełnosprawności - e
- lekki stopień niepełnosprawności - d
- niepełnosprawność do lat 16 – c

Organ orzekający (przypadek nr 2)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Data przyznania orzeczenia

od 17.08.1998

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji - f
- całkowita niezdolność do pracy - e
- częściowa niezdolność do pracy - d

Data przyznania orzeczenia

po 21.11.1999

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- celowość przekwalifikowania zawodowego – d

Data przyznania orzeczenia

od 01.01.1998 do 16.08.1998

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji - f
- całkowita niezdolność do pracy - e
- częściowa niezdolność do pracy - d

Data przyznania orzeczenia

Do 31.12.1997

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- I grupa inwalidztwa - f
- II grupa inwalidztwa - e
- III grupa inwalidztwa - d

Organ orzekający (przypadek nr 3)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Data przyznania orzeczenia

do 31.12.1997

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym oraz uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego - f

Data przyznania orzeczenia

do 31.12.1997

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym bez uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego - d

Organ orzekający (przypadek nr 4)

Ministerstwo Obrony Narodowej lub Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Data przyznania orzeczenia

do 31.12.1997

Rodzaj orzeczenia i kwalifikacja niezdolności

- I grupa inwalidztwa - f
- II grupa inwalidztwa – e
- III grupa inwalidztwa, ale tylko wtedy, gdy orzeczenie kwalifikuje jednocześnie do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia - d

Przykłady

1. Jeżeli osoba posiada orzeczenie wydane przez MSWiA o II grupie inwalidzkiej oraz orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności – należy wybrać orzeczenie o wyższym stopniu niepełnosprawności w tym przypadku odpowiedź f) „znacznym stopniu niepełnosprawności...”.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

Dotyczy osób w wieku 15 lat i więcej tzn. urodzonych w dniu 31 marca 2006 r. i wcześniej.

I Wykonywanie lub posiadanie pracy

17a. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2021 r. wykonywał(a) Pan(i) jakąkolwiek pracę przynoszącą zarobek lub dochód bądź pomagał(a) bez umownego wynagrodzenia w rodzinnej działalności gospodarczej?

Opis

Ustalenie **faktycznej** a **nie formalnej** sytuacji zawodowej.

- a) **tak** - zaznaczyć w sytuacji wykonywania jakiejkolwiek pracy przynoszącej dochód lub zarobek (w gotówce lub w formie niepieniężnej) lub pracy wykonywanej w charakterze członka rodziny pomagającego w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub innej rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem. Nie ma znaczenia rodzaj umowy ani liczba godzin przepracowanych we wskazanym tygodniu.
- b) **nie** - wskazać we wszystkich innych przypadkach niż opisane w odp. „tak”.

Wskazówki

- Odpowiedź „tak” dotyczy każdej pracy zarobkowej bez względu na rodzaj umowy (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne jak np. umowa zlecenia, umowa o dzieło itp., także umowa ustna), w tym również bez jakiejkolwiek umowy, a także pracy wykonywanej w ramach własnej działalności gospodarczej (niezależnie od tego czy firma/przedsiębiorstwo wypracowało zysk) oraz

w gospodarstwie rolnym. Uwzględnia się też pracę wykonywaną w ramach obowiązkowych praktyk zawodowych, która świadczona była odpłatnie.

- Wynagrodzenie za pracę może być również w naturze, np. osoba mogła opiekować się dzieckiem w zamian za mieszkanie lub otrzymywać produkty rolne w zamian za swoją pracę w gospodarstwie rolnym.

Przykłady

Pracujący, wykonujący pracę w badanym tygodniu to również:

1. osoba pracująca na własny rachunek, która w badanym tygodniu była w trakcie zakładania firmy, w przypadku, kiedy zostały już podjęte konkretne działania np. zakupiono sprzęt, wynajęto lokal itp.,
2. osoba pracująca na własny rachunek, która poświęciła czas na prowadzenie działalności gospodarczej, praktyki zawodowej lub gospodarstwa rolnego, nawet jeśli nie przeprowadzono żadnej transakcji, nie wykonano żadnych usług lub faktycznie nic nie wyprodukowano (np. rolnik prowadzący działalność związaną z utrzymaniem gospodarstwa; architekt, który spędza czas na oczekiwaniu na klientów w swoim biurze; rybak, który naprawia swoją łódź lub sieci do przyszłych połowów; osoba, która uczestniczy w seminarium),
3. zatrudniony na podstawie wyboru lub mianowania (np. radny/radna),
4. zatrudniony przez urząd pracy lub skierowany na staż,
5. uczeń lub praktykant, pracujący w celu nauki zawodu i otrzymujący za to wynagrodzenie,
6. pracujący na „kontrakcie”,
7. osoba, która przebywa za granicą prywatnie i tam pracuje,
8. osoba na urlopie wychowawczym, ale pomagająca rodzicom w gospodarstwie rolnym lub innej działalności gospodarczej,
9. zarejestrowany w urzędzie pracy jako bezrobotny, ale w badanym tygodniu wykonujący odpłatnie dorywczą pracę,
10. osoba zajmująca się opieką nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną (także w związku z wiekiem) jeżeli jest zatrudniona (również nieformalnie) przez gospodarstwo domowe, dla którego świadczy odpłatnie pracę,
11. opiekun zajmujący się niepełnosprawnym członkiem rodziny i pobierający w związku z tym świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z pracy zarobkowej.

Niepracujący to m.in.

12. uczniowie lub praktykanci, którzy pracują w zakładzie (firmie) w celu nauki zawodu, ale nie otrzymują za to wynagrodzenia.

17b. Czy we wskazanym tygodniu miał(a) Pan(i) pracę, ale jej czasowo nie wykonywał(a) z powodu urlopu (w tym wypoczynkowego, macierzyńskiego, rodzicielskiego), choroby, opieki nad inną osobą, złych warunków pogodowych itp.?

Opis

Wskazać, czy osoba mimo niewykonywania pracy w tym okresie posiadała pracę i była nadal formalnie związana z zakładem pracy, własną firmą lub gospodarstwem rolnym i miała zapewniony powrót do pracy.

a) **tak** - dotyczy osoby:

- która ma pracę, ale nie pracowała w badanym tygodniu z powodu: choroby własnej (także urlopu zdrowotnego), urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub wychowawczego, przerwy w pracy związanej z przebywaniem na kwarantannie czy izolacją wymuszoną pandemią,
- która nie pracowała z innych przyczyn, ale jest nadal związana ze swoim miejscem pracy/pracodawcą i przewiduje, że powróci do pracy w okresie do 3 miesięcy włącznie,
- pracującej na własny rachunek, która nie wykonywała pracy w badanym tygodniu, ale jej firma nadal istniała (nie zawiesiła działalności).

b) **nie** - dotyczy wszystkich pozostałych przypadków.

Wskazówki

Odpowiedź „nie” wskazać m.in. jeśli jest się osobą:

- niepracującą zawodowo, która nie prowadzi żadnej działalności zarobkowej i nie jest związana z żadnym pracodawcą,
- która ma przerwę w pracy i nie ma zapewnionego powrotu do pracy po okresie 3 miesięcy (przerwy liczonej od momentu zaprzestania pracy do chwili spodziewanego powrotu), ani nie ma możliwości powrotu do pracy sprzed przerwy,
- pracującą w ramach wolontariatu, bezpłatnych praktyk, bezpłatnego stażu lub pracy społecznej,
- która nie wykonywała pracy w badanym tygodniu, ponieważ zawiesiła działalność swojej firmy.

Przykłady

1. Pracownik przebywający w szpitalu od miesiąca, formalnie związany z pracodawcą, jest osobą mającą/posiadającą pracę.
2. Nauczyciel, który przebywa na urlopie dla poratowania zdrowia (czyli na urlopie zdrowotnym) powyżej 3 miesięcy, zaznacza odpowiedź „tak”.
3. Rolnicy, którzy w badanym tygodniu nie wykonywali żadnej pracy ze względu na występującą sezonowość, choć deklarują, że w sezonie wykonują pracę w gospodarstwie rolnym jako pracujący na własny rachunek mogą mieć zaznaczoną odpowiedź „tak” wtedy, gdy przewidują powrót do wykonywania tej pracy w okresie 3 miesięcy; zasada ta dotyczy także pracowników sezonowych pracujących w innych branżach (np. w budownictwie, usługach itp.).

II Poszukiwanie pracy, okres poszukiwania i gotowość do podjęcia pracy

17c. Czy w okresie od 1 do 31 marca 2021 r. aktywnie poszukiwał(a) Pan(i) pracy?

Opis

Należy ustalić, czy aktywnie poszukiwano pracy w ciągu 4 tygodni poprzedzających dzień 31 marca 2021 r. (dotyczy osób niepracujących).

- a) **tak** - wskazują osoby, gdy aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni poprzedzających dzień 31 marca 2021 r., czyli poczyniły we wskazanym okresie konkretne starania, aby znaleźć pracę.
- b) **nie, bo już znalazłem(am) pracę i czekałem(am) na jej rozpoczęcie** - wskazują osoby, gdy nie poszukiwały pracy, ponieważ wcześniej tę pracę znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie.
- c) **nie** - wskazują osoby, które nie poszukiwały pracy w badanym okresie lub deklarowały poszukiwanie pracy, lecz nie było ono aktywne.

Wskazówki

- **Aktywne poszukiwanie pracy** oznacza poczynienie we wskazanym okresie konkretnych starań, aby znaleźć pracę (niezależnie od uzyskanych efektów, wymiaru czasu pracy i tego czy miałyby to być prace stała czy dorywcza), tzn. podjęcia przynajmniej jednego z następujących działań:
 - odpowiadano na ogłoszenia o pracę (np. wysyłając CV i inne wymagane dokumenty lub korzystając z odpowiedniej aplikacji na stronie internetowej danej firmy),
 - przeglądano ogłoszenia o wolnych miejscach pracy lub zamieszczano własne ogłoszenia o poszukiwaniu pracy,
 - uczestniczono w testach i rozmowach kwalifikacyjnych,
 - podjęto starania o zorganizowanie własnego miejsca pracy np. poszukiwano ziemi, pomieszczeń, budynków, sprzętu, ubiegano się o pozyskanie licencji, zezwoleń, środków finansowych itp.,

- poszukiwano pracy poprzez powiatowy urząd pracy lub prywatne biuro pośrednictwa pracy, przy czym samo oczekiwanie na kontakt z tymi instytucjami w badanym okresie **nie może być uznane za aktywne poszukiwanie pracy**.

Przykłady

1. Osoba, która jedynie oczekiwała na odpowiedź od potencjalnych pracodawców, wyniki testów czy rozmów kwalifikacyjnych, wiadomość z urzędu pracy lub biura pośrednictwa pracy itp., nie spełnia kryterium aktywnego poszukiwania pracy i powinna udzielić odpowiedzi „nie”.
2. Osoba, która była zarejestrowana w urzędzie pracy jako bezrobotna, ale w badanym tygodniu wykonywała odpłatnie dorywczą pracę, powinna zweryfikować odpowiedzi w pytaniach o wykonywanie/posiadanie pracy, gdyż zaliczana jest do pracujących.

17d. Czy w okresie od 1 do 15 kwietnia 2021 r. mógł (mogła) Pan(i) podjąć pracę?

Opis

- a) **tak** - należy wskazać jeśli osoba była gotowa/zdolna do podjęcia pracy w ciągu 2 pierwszych tygodni kwietnia.
- b) **nie** - należy wskazać jeśli osoba wprawdzie poszukiwała pracy, ale nie mogła jej podjąć w badanym okresie.

Wskazówki

- Ustalenie, czy gdyby osoba znalazła pracę, to byłaby gotowa (zdolna) do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu, czyli w okresie od 1 do 15 kwietnia 2021 r.
- **Gotowość do podjęcia pracy** oznacza, że w okresie tym nie ma przeszkód do podjęcia pracy (np. choroba własna lub konieczność opieki nad członkiem rodziny).

Przykłady

1. Student, który poszukiwał pracy, ale dopiero na okres wakacji, a w badanym okresie nie mógłby jej podjąć ze względu na zajęcia akademickie, zaznacza „nie”.
2. Osoba szukająca pracy wychowująca małe dziecko powinna udzielić odpowiedzi zależnie od tego, czy ma zapewnioną opiekę nad dzieckiem.
3. Osoba poszukująca pracy, która w badanym okresie przebywała w szpitalu, nie spełniała warunku gotowości do podjęcia pracy - powinna zaznaczyć „nie”.

17e,g Okres aktywnego, nieprzerwanego poszukiwania pracy

Opis

Należy podać informację dotyczącą okresu aktywnego, nieprzerwanego poszukiwania pracy, poprzedzającego moment krytyczny spisu (tj. do dnia 31 marca 2021 r.).

Wskazówki

- Zaznaczyć okres **aktywnego, nieprzerwanego poszukiwania pracy**. Jeśli okres ten nie przekraczał 1 roku, należy podać liczbę miesięcy poszukiwania pracy. Liczba ta powinna być podana w pełnych miesiącach (15 dni i więcej należy zaokrąglić w górę do pełnego miesiąca, 14 dni lub krócej należy zaokrąglić w dół do pełnego miesiąca).
- Pytanie dotyczy okresu kończącego się 31 marca 2021 r.
- Jeśli w okresie poszukiwania pracy wystąpiła przerwa wynosząca co najmniej 4 tygodnie, należy podać okres/liczbę miesięcy aktywnego poszukiwania pracy liczoną od momentu zakończenia ostatniej takiej przerwy do 31 marca 2021 r.
- Jeśli w tygodniu 25-31 marca 2021 r. osoba **nie poszukiwała pracy, bo już znalazła pracę i oczekiwała na jej rozpoczęcie**, należy podać czas aktywnego, nieprzerwanego poszukiwania pracy do momentu jej znalezienia.

Przykłady

Zaokrąglanie liczby miesięcy poszukiwania pracy:

- 14 dni – należy wpisać 0
- 1 miesiąc i 14 dni – należy wpisać 1
- 2 miesiące i 15 dni – należy wpisać 3

III Przyczyny niepodjęcia pracy

17f. Proszę podać główną przyczynę braku możliwości podjęcia pracy w okresie od 1 do 15 kwietnia 2021 r.

Opis

Dotyczy osoby poszukującej pracy, która w pierwszej połowie kwietnia 2021 r. nie mogła/nie była gotowa jej podjąć z jednej z podanych przyczyn:

- a) **kontynuowanie nauki jako uczeń lub student**
- b) **opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą**
- c) **własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy**
- d) **inny powód**

Wskazówki

- Jeśli osoba przebywała w wymienionym okresie na kwarantannie wymuszonej pandemią powinna wskazać odpowiedź b) lub d) zależnie od tego, czy opiekuje się inną osobą. Jeśli podlegała izolacji z powodu zachorowania na COVID-19, powinna zaznaczyć odpowiedź c).

Przykłady

1. Uczeń poszukiwał pracy na okres wakacji, ale w pytaniu o gotowość do podjęcia pracy odpowiedział „nie”, ponieważ w ciągu pierwszych 2 tygodni kwietnia trwają lekcje w szkole, jako przyczynę podaje „kontynuowanie nauki jako uczeń lub student”.

17h. Proszę podać główną przyczynę nieposzukiwania pracy

Opis

Należy wskazać główną przyczynę pozostawania bez pracy.

I etap – wybór jednej z trzech możliwych odpowiedzi:

- a) **emerytura/renta/dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności)**
- b) **kontynuowanie nauki jako uczeń lub student**
- c) **inna przyczyna**

II etap – doprecyzowanie w przypadku zaznaczenia „innej przyczyny”; wskazać główną przyczynę z podanych:

- **opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą**
- **własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy**
- **wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy**
- **inny powód**

Wskazówki

Jeśli występuje więcej niż jedna przyczyna, należy zaznaczyć tę, która znajduje się wyżej na liście możliwych odpowiedzi (szczególnie jeśli przyczyną jest uzyskiwanie emerytury/renty lub kontynuacja nauki).

1. **emerytura/renta/uzyskiwanie dochodów kapitałowych** - dotyczy osób, które nie pracowały w badanym tygodniu i nie poszukiwały pracy, ponieważ pobierały świadczenia emerytalne lub rentowe (wyjątek jeśli pobierana jest wyłącznie renta rodzinna) oraz właścicieli aktywów finansowych lub zasobów

naturalnych, którzy nie pracują i utrzymują się z dochodów uzyskiwanych dzięki tej własności, np. z tytułu dochodów z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek z oszczędności i udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidend), z oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z wynajmu części lub całego mieszkania itp.

2. **kontynuowanie nauki jako uczeń lub student** - dotyczy uczniów i studentów, którzy kontynuują kształcenie w systemie edukacji szkolnej i jest to dla nich podstawowa (poza ewentualną rentą) przyczyna niepodjęcia pracy w badanym okresie.
3. **inna przyczyna** – dotyczy osób, które nie wskazały na żadną z wcześniej wymienionych przyczyn. Po wybraniu tej odpowiedzi rozwinięta lista służąca do dokładniejszego ustalenia przyczyny niepodjęcia pracy.
 - „**opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą**” - dotyczy osób, które nie poszukują pracy, ponieważ muszą zapewnić opiekę swoim (lub innym) dzieciom przed/po lekcjach w szkole lub stale zajmują się bliskimi chorymi osobami (i nie jest to ich praca przynosząca dochód).
 - „**inny powód**” dotyczy osób:
 - nieposzukujących pracy lub niegotowych do jej podjęcia z innych przyczyn niż wymienione wcześniej,
 - które otrzymują zasiłek w urzędzie pracy i nie szukają pracy, ponieważ obawiają się, że mogą to świadczenie utracić, zajmują się wyłącznie prowadzeniem gospodarstwa domowego lub które nie chcą pracować,
 - którym w pytaniu dotyczącym posiadania pracy zaznaczono odpowiedź „nie”, ponieważ nie wykonywały w badanym tygodniu pracy z innych powodów niż choroba własna, urlop wypoczynkowy, urlop macierzyński/tacierzyński, urlop ojcowski/rodzicielski lub urlop wychowawczy i nie spełniły kryterium dotyczącego powrotu do wykonywania pracy w okresie 3 miesięcy (licząc od momentu zaprzestania pracy do chwili spodziewanego powrotu).

Przykłady

W przypadku osób niepracujących / nieposzukujących pracy:

1. uczeń pobierający rentę socjalną (wynikającą z niezdolności do pracy) zaznacza przyczynę „emerytura/renta...” (gdyż znajduje się ona wyżej na liście możliwych odpowiedzi),
2. student pobierający rentę rodzinną po zmarłym rodzicu zaznacza „kontynuowanie nauki jako uczeń lub student”,
3. osoba (w wieku np. 40 lat), która nie pracuje, ponieważ zajmuje się prowadzeniem gospodarstwa domowego – zaznacza odpowiedź „inna przyczyna / inny powód”.

IV Charakterystyka pracy głównej

Praca główna

Wskazówki

Osoby wykonujące/prowadzące w badanym tygodniu, tj. od 25 do 31 marca 2021 r., jedną działalność zarobkową, posiadającą jedną pracę, opisują ją dalej jako **pracę główną**. Jeśli osoba posiada kilka miejsc pracy, sama powinna ustalić, która praca jest pracą główną.

Praca główna to ta, która zajmuje więcej czasu. Kolejnym kryterium jest wysokość wynagrodzenia. Jeśli wynagrodzenie jest do siebie zbliżone, wówczas decyzję co do wskazania pracy głównej należy podjąć samemu. Można np. zastosować kryterium stażu pracy lub przywiązania do danej pracy.

Przykłady

1. Osoba pracuje 4 dni w tygodniu w firmie A i jeden dzień w firmie B. Za pracę w firmie A otrzymuje 1800 złotych a w firmie B 3000 złotych. Praca główna to praca w firmie A.

18. W jakim zawodzie Pan(i) pracował(a)?

Opis

Podać informację o **zawodzie wykonywanym** w głównym miejscu pracy, w tygodniu od 25 do 31 marca 2021 r.

Nazwę zawodu należy wybrać z **listy/słownika zawodów**.

W wyjątkowym przypadku, przy braku możliwości odnalezienia właściwej pozycji w słowniku, istnieje możliwość wyboru ze skróconej listy lub wpisanie nazwy zawodu w pole tekstowe, po wcześniejszym wybraniu właściwego hasła, które umożliwi przejście dalej: „inny zawód”, „inny zawód, nie wiem”.

Wskazówki

1. Słownik/lista zawiera zarówno urzędowe nazwy zawodów jak i niektóre synonimy powszechnie używane do określania zawodów i stanowisk.
2. Należy wpisać co najmniej 3 litery nazwy zawodu.
3. Wielkość liter nie ma znaczenia.
4. Jeśli brak wyświetlonych pozycji to zmienić frazę używając innej, zbliżonej nazwy zawodu lub fragmentu drugiego słowa z nazwy.
5. Jeśli na stanowisku pracy osoba wykonuje kilka zawodów to należy wybrać zawód główny lub z przewagą czynności.
6. Specjalista, urzędnik, informatyk – wybór z listy zawsze z dziedziną specjalizacji, zakresem odpowiedzialności, miejscem pracy lub rodzajem wykonywanych zadań.
7. Kierownicy – brać pod uwagę rodzaj działalności kierowanej komórki lub zakres spraw.
8. Jeśli zadania techniczne, medyczne czy prawnicze na stanowisku pracy przeważają nad kierowniczymi to „specjalista do spraw...”, „lekarz”, „prawnik”, a nie kierownik.
9. Właściciel małego zakładu usługowego, sklepu, piekarni, punktu krawieckiego, itp. – sam wykonujący te czynności/usługi - to nie „kierownik...”, a „sprzedawca”, „piekarz”, „krawiec”.
10. Stażysta lub aplikant wybiera zawód, jaki wykonuje lub będzie wykonywać po odbyciu stażu (aplikacji).
11. Duchowny wybiera: „duchowny / osoba konsekrowana / zakonnik / zakonnica”.
12. Rolnicy (osoby pracujące przy produkcji rolniczej, w tym pomagający w gospodarstwie rolnym członkowie rodziny) biorą pod uwagę kierunek produkcji: roślinny, zwierzęcy, mieszany.
13. Wyjątkowo, jeśli nie można wybrać żadnego zawodu z pełnej listy, należy wpisać w dużym słowniku: „**inny zawód**”. Pojawi się wówczas lista dziesięciu, wielkich grup zawodów, z których należy wybrać tę zawierającą zawód wykonywany:

- **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**

Podstawowe zadania to: planowanie, określanie i realizowanie podstawowych celów i kierunków polityki państwa, formułowanie przepisów prawnych oraz kierowanie działalnością jednostek administracji publicznej, a także sprawowanie funkcji zarządzania w przedsiębiorstwach lub ich wewnętrznych jednostkach organizacyjnych.

- **Specjaliści**

Zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych. Ich głównymi zadaniami są: wdrażanie do praktyki koncepcji i teorii naukowych lub artystycznych, powiększanie dotychczasowego stanu wiedzy poprzez badania i twórczość oraz systematyczne nauczanie w tym zakresie.

- **Technicy i inny średni personel**

Zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania.

- **Pracownicy biurowi**

Zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków

wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu.

– **Pracownicy usług i sprzedawcy**

Zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych.

– **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy**

Zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uprawy i zbioru ziemiopłodów, zbierania owoców lub roślin dziko rosnących, uprawy i eksploatacji lasów, chowu i hodowli zwierząt, połowów lub hodowli ryb.

– **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**

Zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów.

– **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**

Zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do prowadzenia pojazdów i innego sprzętu ruchomego, nadzorowania, kontroli i obserwacji pracy maszyn i urządzeń przemysłowych na miejscu lub przy pomocy zdalnego sterowania oraz do montowania produktów z komponentów według ścisłych norm i metod. Wykonywanie zadań wymaga głównie posiadania wiedzy i zrozumienia zasad funkcjonowania obsługiwanych urządzeń.

– **Pracownicy wykonujący prace proste**

Zawody, które wymagają niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnych do wykonywania przeważnie prostych oraz rutynowych prac. Praca wykonywana jest przy zastosowaniu prostych narzędzi ręcznych i przy ograniczonej własnej inicjatywie i ocenie. W niektórych przypadkach wymaga pewnego wysiłku fizycznego.

– **Siły zbrojne**

Żołnierze zawodowi służby stałej i kontraktowej oraz żołnierze zasadniczej i nadterminowej służby wojskowej.

14. W przypadku trudności z określeniem grupy zawodów wybranie ostatniej pozycji na skróconej liście zawodów „**inny zawód; nie wiem**”, pozwala na wpisanie w polu tekstowym nazwy zawodu używając do 60 znaków.

Link do informacji o zawodach: <https://psz.praca.gov.pl> dalej "rynek pracy" i zakładka "rejstry i bazy".

Przykłady

1. Ponieważ słownik zawiera nazwy zawodów i synonimy czasami zawód może pasować do dwóch lub więcej pozycji ze słownika.
2. Osoba będąca dyrektorem przedszkola może wyszukać nazwę tego zawodu przez wpisanie fraz będących fragmentami słów „dyrektor”, „kierownik”, „przedszkola”.
3. Jeżeli pracownik w ramach stanowiska pracy wykonuje zadania typowe dla kilku zawodów lub specjalności (np. obsługa kina), to należy brać pod uwagę główny zawód pracownika lub zawód o przeważającym zespole czynności i wskazać np. „kasjer / kasjerka (np. w sklepie, zakładzie pracy) / sprzedawca biletów”, „pracownik przygotowujący posiłki typu fast food”, „pomoc/sprzątaczką biurową, hotelową itp.”.
4. W przypadku pojęć ogólnych np. urzędnik, informatyk, specjalista – przy wyszukiwaniu należy wziąć pod uwagę zakres odpowiedzialności, miejsca pracy lub rodzaj wykonywanych zadań, np. „urzędnik ds.

ubezpieczeń/świadczeń społecznych”, „programista aplikacji”, „specjalista radiofarmacji / inżynierii medycznej”.

5. Specjalista to np. „specjalista bankowości / ds. factoringu”, „specjalista ds. ubezpieczeń majątkowych i osobowych / społecznych / zdrowotnych”, „architekt”, „funkcjonariusz (urzędnik) celny / celnik”.
6. Kierownik to również np. „dyrektor generalny / zarządzający”, „dyrektor np. finansowy, handlowy, marketingu, sprzedaży”.

19. Proszę podać miejsce wykonywania pracy głównej

Opis

Należy podać informację o lokalizacji/położeniu faktycznego miejsca, w którym wykonywana była w ostatnim tygodniu marca praca główna (ta sama, dla której podany został zawód).

Etap I – należy wskazać czy praca wykonywana była w Polsce czy poza Polską.

Etap II w przypadku pracy w Polsce należy podać lokalizację (adres), wybierając ze słownika miejscowości i ulic, natomiast w przypadku pracy za granicą zastosowano słownik krajów.

a) w Polsce

- **pod adresem innym niż miejsce zamieszkania**
- należy podać **miejsce** z listy (zwracając uwagę na województwo, powiat i gminę)
- jeżeli występuje należy podać **ulicę** – wybór z listy (nieobowiązkowo)
- jeżeli nie jest znana nazwa miejscowości to należy zaznaczyć odpowiedź **nie znam miejscowości miejsca pracy**, po czym wskazać **województwo miejsca pracy**
- **pod adresem miejsca zamieszkania**
- **brak stałej lokalizacji**

b) poza Polską

- **praca o stałej lokalizacji w innym kraju** – należy wybrać kraj z listy
- **brak stałej lokalizacji**
- **nieznany kraj**

c) brak stałej lokalizacji

Wskazówki

- Ustalenie położenia miejsca pracy (w sensie geograficznym) będącego **rzeczywistym miejscem wykonywania pracy** na co dzień. Jeżeli praca jest wykonywana w oddziale, filii lub innej składowej części przedsiębiorstwa (firmy), tj. w jednostce lokalnej, należy odnieść się do tej jednostki, będącej **faktycznym miejscem wykonywania pracy**.
- Przy wyborze nazwy miejscowości z listy – szczególnie nazwy podobnej dla wielu miejscowości – należy zwrócić uwagę na nazwę województwa i powiatu.
- Jako stałą lokalizację należy traktować następujące miejsca, w których wykonywana jest praca:
 - własny dom, pracę wykonywaną w miejscu zamieszkania; należy zaliczyć do tej kategorii także rodzinne gospodarstwo rolne jeśli znajduje się bezpośrednio przy domu rolnika,
 - biuro, siedziba firmy – znajdujące się poza własnym domem; do tej kategorii należy zaliczyć także np. stragany uliczne, które nie są usuwane po zakończeniu pracy w danym dniu (są elementem stałym); dotyczy również gospodarstwa rolnego, którego siedziba znajduje się poza miejscem zamieszkania,
 - za posiadającą stałą lokalizację uznawana jest także praca rozpoczynająca się zawsze w stałym miejscu, które można nazwać umownie „bazą” – dana osoba musi się najpierw udać do „bazy”, aby stamtąd rozpocząć swoją pracę np.:
 - taksówkarz, który rozpoczyna swoją pracę w siedzibie swojej korporacji,
 - kierowca autobusu, ciężarówki itp., który wyrusza w trasę z siedziby swojej firmy (z „bazy”),

- pilot samolotu, który rozpoczyna pracę od zgłoszenia się na lotnisku (choć każdego dnia może odbywać loty w różne miejsca np. kraju),
 - kurierzy rozwożący przesyłki itp. rozpoczynający swoją pracę w siedzibie firmy, skąd pobierają np. paczki do rozwiezienia do klientów,
 - listonosze odbierający przesyłki z poczty, które następnie roznoszą adresatom na obsługiwanym przez siebie terenie.
- Osoba prowadząca działalność na własny rachunek podaje lokalizację miejsca prowadzenia działalności.
 - Za miejsca wykonywania pracy, które **nie mają stałej lokalizacji** należy uznać te miejsca, których nie da się przypisać zgodnie z powyższymi kryteriami do miejsc o stałej lokalizacji. Dotyczy to osób, których praca wymaga przemieszczania się w różnych obszarach, a które nie muszą rozpoczynać jej od ustalonego miejsca („bazy”), do którego najpierw udają się ze swojego miejsca zamieszkania np.:
 - taksówkarz, który nie ma „bazy” i wyrusza do pracy w terenie ze swojego miejsca zamieszkania,
 - osoby wykonujące różne prace w domach klientów, czy siedzibach firm (np. hydraulicy, osoby przeprowadzające prace remontowe, które po wykonaniu pracy u jednego klienta rozpoczynają pracę u kolejnego, budowlańcy pracujący na kolejnych budowach),
 - akwizytorzy, osoby zajmujące się handlem bezpośrednim (tj. sprzedający bezpośrednio klientom w ich domach),
 - osoby sprzedające na straganach/stoiskach ulicznych, jeśli są one przenośne (na koniec dnia pracy nie zostają w danym miejscu, a kolejnego dnia mogą być rozstawiane przez te osoby w innej lokalizacji).
 - W przypadku wykonywania pracy zdalnej w Polsce w domu, jeśli ten tryb pracy został wymuszony pandemią, należy wykazać faktyczne miejsce wykonywania pracy sprzed pandemii (adres firmy). Natomiast jeśli wykonywanie pracy jeszcze przed pandemią odbywało się w systemie home office, trzeba wziąć pod uwagę fakt, czy więcej czasu praca wykonywana była z domu, czy też w siedzibie firmy i wtedy odpowiednio wybrać odpowiedź.

Przykłady

1. Należy wybrać opcję „pod adresem miejsca zamieszkania”, kiedy faktyczne miejsce pracy znajduje się nie w swoim mieszkaniu, lecz w innym lokalu w tym samym budynku. Dotyczy to też pracy rolnika w gospodarstwie rolnym, którego siedziba nie ma oddzielnego adresu, bo znajduje się przy budynku miejsca zamieszkania.
2. Budowlaniec, który codziennie stawia się w siedzibie firmy (tzw. baza) i stamtąd jedzie na budowę, podaje adres „bazy” jako adres miejsca pracy.
3. Osoba pracująca w Polsce, ale bez stałego miejsca pracy, np.: jako akwizytor, przedstawiciel handlowy, rachmistrz lub ankieter wykonujący pracę w terenie, powinna mieć zaznaczoną odpowiedź „brak stałej lokalizacji”.
4. Rolnik mieszkający w innym miejscu niż znajduje się jego gospodarstwo, podaje adres gospodarstwa rolnego.
5. Malarz czy hydraulik wykonujący usługi w różnych miejscach, wybiera odpowiedź „brak stałej lokalizacji”.
6. Osoba pracująca np. w jednej z restauracji tzw. sieciowych, podaje lokalizację tej restauracji, a nie adres siedziby tej sieci (nawet jak widnieje on na umowie o pracę i jest płatnikiem wynagrodzenia).

20. Jaki przeważający rodzaj działalności prowadziła instytucja/firma, która była Pan(i) głównym miejscem pracy?

Opis

Uzyskanie informacji o podstawowym/przeważającym rodzaju działalności instytucji/firmy, w której osoba pracowała w ostatnim tygodniu marca 2021 r. (lub jaką własną działalność sama prowadziła) w ramach pracy głównej (tej samej, dla której podany został wykonywany zawód oraz geograficzna lokalizacja).

W przypadku **działalności pozarolniczej** należy wybrać rodzaj działalności z **listy rodzajów działalności**.

W przypadku braku właściwej pozycji na liście istnieje możliwość wyboru ze skróconej listy lub wpisanie określenia w pole tekstowe, po wcześniejszym wybraniu właściwego hasła, które umożliwi przejście dalej: „inna działalność”, „inna działalność, nie wiem”.

W przypadku **działalności rolniczej** należy wskazać czy praca ta była wykonywana:

- **w indywidualnym gospodarstwie rolnym**
- **w gospodarstwie rolnym osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej**
- **poza gospodarstwem rolnym**

Wskazówki

- **Uwaga:** chodzi o rodzaj działalności firmy/instytucji/zakładu a nie o działania/czynności osoby spisywanej.
- Jeżeli firma prowadzi różną działalność gospodarczą, należy podać, jaka jest główna lub przeważająca działalność tej firmy.
- Osoba prowadząca własną działalność (nawet niezarejestrowaną) podaje rodzaj tej działalności.
- Pracujący w oddziale, filii przedsiębiorstwa, tj. w jednostce lokalnej, wybiera nazwę odpowiadającą rodzajowi działalności tej jednostki lokalnej, (np. sklep zakładowy zlokalizowany pod innym adresem niż zakład).
- Działalność inna niż rolnicza – jest wybierana jeśli główna/przeważająca działalność własnej firmy nie jest rolnicza.
- Działalność rolnicza obejmuje uprawę roślin oraz chów i hodowlę zwierząt (wszystkie uprawy rolne, warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich lub pszczoł), również utrzymywanie użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej.
- Niektóre instytucje pomimo nazwy zajmują się inną działalnością niż rolnicza (np. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego).
- Słownik/lista zawiera zarówno urzędowe nazwy rodzajów działalności jak i niektóre synonimy powszechnie używane, czasami z pasujących kilku nazw należy wybrać jedną.
- Należy wpisać w pole listy co najmniej 3 litery nazwy rodzaju działalności.
- Wielkość liter nie ma znaczenia.
- Jeśli brak wyświetlonych pozycji, to należy zmienić frazę używając innej, zbliżonej nazwy rodzaju działalności lub fragmentu drugiego słowa z nazwy.
- Jeśli brak rodzaju działalności nierolniczej na głównej liście/słowniku, można wybrać przybliżony.
- Wyjątkowo, jeśli nie można wybrać żadnego rodzaju działalności, należy wybrać hasło z dużego słownika: „**inna działalność**”. Pojawi się lista 21 grup, zbliżonych do nazw sekcji w klasyfikacji PKD, z których należy wybrać tę zawierającą rodzaj działalności, kierując się wskazówkami/opisami zawartymi w aplikacji pod ikonką ⓘ:
 - Leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 - Górnictwo i wydobywanie
 - Przetwórstwo przemysłowe
 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę
 - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

- Budownictwo
 - Handel; naprawa pojazdów samochodowych
 - Transport; gospodarka magazynowa
 - Zakwaterowanie; usługi gastronomiczne
 - Informacja i komunikacja
 - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
 - Obsługa rynku nieruchomości
 - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
 - Usługi administrowania
 - Administracja publiczna; obrona narodowa; zabezpieczenia społeczne
 - Edukacja
 - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 - Kultura, rozrywka i rekreacja
 - Pozostała działalność usługowa
 - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
 - Organizacje i zespoły eksterytorialne
- W przypadku trudności z określeniem grupy rodzajów działalności wybranie ostatniej pozycji na skróconej liście „inna działalność; nie wiem”, pozwala na wpisanie w polu tekstowym nazwy rodzaju działalności używając do 60 znaków.

Przykłady

1. Praca w fabryce papierosów: należy wyszukać na liście nazwę "produkcja wyrobów tytoniowych (np. papierosów, cygar, tabaki) lub substytutów tytoniu" – w tym celu należy użyć fraz będących fragmentami słów „produkcja”, „papierosów”.
2. Pracownik firmy, która ochrania sklep, wskazuje jako rodzaj działalności hasło np. „agencja (usługi ochroniarska (ochrony)” a nie nazwę działalności sklepu.
3. Zatrudniony poprzez agencję zatrudnienia podaje rodzaj działalności firmy, w której faktycznie wykonuje pracę.
4. Osoba zatrudniona przy pracach interwencyjnych lub robotach publicznych wybiera nazwę rodzaju działalności firmy, w której pracę te wykonuje np. „ochrona / pielęgnacja / konserwacja / zasadzenia zieleni”.
5. Duchowny wybiera nazwę właściwą dla „kościół / klasztor / zakon / seminarium duchowne” lub inną związaną z miejscem wykonywania w badanym tygodniu pracy np. w szkole.
6. Osoba zajmująca się odpłatnie opieką nad dziećmi lub osobami niepełnosprawnymi (także w związku z wiekiem) jeżeli jest zatrudniona (również nieformalnie) przez gospodarstwo domowe, dla którego świadczy pracę, wybiera rodzaj działalności „gospodarstwo domowe zatrudniające pracowników (np. opiekunki, ogrodników, pokojówki)”.
7. Opiekun zajmujący się niepełnosprawnym członkiem rodziny i pobierający w związku z tym świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wybiera rodzaj działalności „gospodarstwo domowe produkujące wyroby / świadczące usługi na własne potrzeby”.
8. Osoba, której narzucono zarejestrowanie własnej działalności, jako jednoosobowy podmiot gospodarczy lub która ma umowę z agencją tymczasowego zatrudnienia, wybiera nazwę rodzaju działalności tej firmy, dla której świadczy pracę.

21. Czy pracował(a) Pan(i) jako:

Opis

Należy podać informację o swoim statusie zatrudnienia w ostatnim tygodniu marca 2021 r. w pracy głównej (tej samej, dla której podany został wykonywany zawód, lokalizacja geograficzna oraz rodzaj działalności).

- a) **pracownik zatrudniony w instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy**
- b) **pracujący na własny rachunek**

- zatrudniający pracowników (pracodawca)
 - niezatrudniający pracowników
- a) pomagający członek rodziny
 - b) praktykant/stażysta
 - c) pracujący w innym charakterze (np. członek spółdzielni produkcyjnej lub rolniczej)

Wskazówki

Pracownik zatrudniony w instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy (inna nazwa „pracownik najemny”) to:

- osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, wybór, mianowanie) lub umowy cywilnoprawnej (umowa zlecenia, umowa o dzieło, kontrakt menedżerski) w jednostkach państwowych, spółdzielniach, jednostkach organizacji społecznych, politycznych i związków zawodowych, w jednostkach prywatnych, również u osób fizycznych i w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
- osoba wykonująca pracę nakładczą (inaczej chałupniczą),
- osoba zatrudniona w rodzinnym gospodarstwie rolnym bądź rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem i jednocześnie otrzymująca za wykonywaną pracę ustalony zarobek lub dochód (niekoniecznie w formie pieniężnej) – niezależnie od związku z gospodarstwem domowym użytkownika gospodarstwa rolnego czy właściciela rodzinnej działalności gospodarczej.

Pracujący na własny rachunek to:

- właściciel, współwłaściciel lub dzierżawca indywidualnego gospodarstwa rolnego pracujący w tym gospodarstwie,
- osoba prowadząca własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (zarejestrowaną lub niezarejestrowaną), tzn. osoba, która prowadzi własne przedsiębiorstwo lub zakład produkcyjny, usługowy, sklep lub zarabia jeżdżąc własną taksówką, wykonuje tzw. „wolne zawody” (np. adwokat, literat, artysta, lekarz i pielęgniarz z prywatną praktyką), a także osoba prowadząca prywatną szkołę, przedszkole, żłobek, klubik dla dzieci, osoba, która udziela prywatnych lekcji (korepetycji) i jest bezpośrednio opłacana przez uczniów lub ich rodziców itp.,
- agent we wszystkich systemach agencji,
- osoba, która na mocy porozumienia z pracodawcą zarejestrowała własną działalność jako 1-osobowy podmiot gospodarczy.

Pracujący na własny rachunek mogą być albo pracodawcami zatrudniającymi pracowników najemnych, albo mogą prowadzić swoją działalność jednoosobowo nie zatrudniając innych osób.

Zatrudniający pracowników (pracodawca) to pracujący na własny rachunek, który w badanym tygodniu, tj. w okresie od 25 do 31 marca 2021 r., zatrudniał przynajmniej 1 pracownika za wynagrodzeniem (niezależnie od rodzaju umowy, także na podstawie umów ustnych).

Niezatrudniający pracowników to pracujący na własny rachunek, który w badanym tygodniu nie zatrudniał żadnego pracownika.

Pomagający członek rodziny to osoba, która **bez umownego, wcześniej ustalonego wynagrodzenia, pomaga w prowadzeniu** rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem.

Pracujący w innym charakterze (np. członek spółdzielni produkcyjnej lub rolniczej) to osoba, która jest członkiem spółdzielni produkcyjnej (również rolniczej) lub osoba pracująca na innych zasadach niż sytuacje wymienione wcześniej.

Małżeństwa lub osoby spokrewnione (np. ojciec z synami, rodzeństwo) pracujące wspólnie (na równych prawach) na rachunek własny należy traktować jako współwłaścicieli i wszystkie te osoby wskazują „pracujący na własny rachunek”.

Przykłady

- Jako zatrudniony powinien być traktowany:
 - Syn systematycznie pomagający swojemu ojcu w pracy w gospodarstwie rolnym i otrzymujący za to ustalone wynagrodzenie (nie jako pomagający członek rodziny).
 - Pracownik spółdzielni mający umowę o pracę, która daje mu podstawowe wynagrodzenie (które nie jest bezpośrednio zależne od dochodów spółdzielni).
 - Osoba zatrudniona za pośrednictwem urzędu pracy przy pracach interwencyjnych lub skierowana na płatny staż do pracodawcy.
 - Duchowny dowolnego wyznania religijnego.
 - Osoba zajmująca się opieką nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną (także w związku z wiekiem) jeżeli jest zatrudniona (również nieformalnie) przez gospodarstwo domowe, dla którego świadczy pracę (wynagrodzenie może być również w formie niepieniężnej np. w zamian za mieszkanie i/lub utrzymanie).
 - Opiekun zajmujący się niepełnosprawnym członkiem rodziny i pobierający w związku z tym świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
- Uczeń/student który:
 - odbywa płatny staż/praktykę w celu nauki zawodu powinien zostać sklasyfikowany jako **praktykant/stażysta**,
 - pomaga rodzicom w pracy w gospodarstwie rolnym lub firmie rodzinnej i otrzymuje za to ustalone wynagrodzenie powinien zostać sklasyfikowany **jako zatrudniony**,
 - pomaga rodzicom w pracy w gospodarstwie rolnym lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem bez ustalonego wynagrodzenia powinien zostać sklasyfikowany **jako pomagający członek rodziny**.

V Aktywność ekonomiczna w kwestionariuszu osoby przebywającej czasowo za granicą 12 miesięcy lub dłużej

Odpowiedzi do kwestionariusza osobowego w tej części podaje sam emigrant przebywający za granicą. Udzielać wywiadu może też inna osoba z rodziny i podawać informacje o tym emigrancie – wówczas, jeśli nie potrafi udzielić żadnych informacji w poszczególnych pytaniach, to może wskazać odpowiedź „nie mam żadnej wiedzy na ten temat”.

22. Czy wykonywał(a)/miał(a) Pan(i) pracę w tygodniu od 25 do 31 marca 2021 r.?

Opis

- a) **tak, pracowałem(am)/miałem(am) pracę** - dotyczy osób, które w badanym tygodniu (tj. od 25 do 31 marca 2021 r.):
- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek (w gotówce lub naturze czyli w formie niepieniężnej) lub pomagały członkom rodziny, bez umownego wynagrodzenia, w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub innej rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - nie wykonywały pracy, ale w tym okresie były nadal formalnie związane z zakładem pracy, własną firmą/gospodarstwem rolnym i miały zapewniony powrót do pracy.
- b) **nie pracowałem(am), ale aktywnie poszukiwałem(am) pracy i byłem(am) gotowy(a) ją podjąć**

Dotyczy osób, które w badanym tygodniu nie wykonywały i nie posiadały pracy, ale jej aktywnie poszukiwały i jednocześnie były gotowe podjąć pracę.

c) **nie pracowałem(am) i nie poszukiwałem(am) pracy**

Dotyczy osób, które w badanym tygodniu nie pracowały i nie posiadały pracy oraz jej nie poszukiwały lub poszukiwały, ale nie były gotowe do jej podjęcia.

- **jestem emerytem(ką)/ rencistą(ką)**
- **kontynuuję naukę jako uczeń lub student**
- **z innych powodów**

d) **nie mam żadnej wiedzy na ten temat**

Tę odpowiedź może wybrać osoba z rodziny opisująca sytuację emigranta, która nie potrafi określić żadnej z poprzednich odpowiedzi.

Wskazówki

- Osoba, która ma pracę, ale nie pracowała w badanym tygodniu z powodu: choroby własnej (także urlopu zdrowotnego), urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego /tacierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub wychowawczego, przerwy w pracy związanej z przebywaniem na kwarantannie czy izolacją wymuszoną pandemią - zaznacza odpowiedź a).
- Osoba, która ma przerwę w pracy z innych powodów lub nie ma zapewnionego powrotu do pracy po okresie 3 miesięcy (przerwy liczonej od momentu zaprzestania pracy do chwili spodziewanego powrotu), ani nie ma możliwości powrotu do pracy sprzed przerwy – wybiera odpowiedź b lub c.
- Aktywne poszukiwanie pracy oznacza konkretne starania, aby znaleźć pracę, np.: odpowiadanie na ogłoszenia o pracę, wysyłanie CV, korzystanie z odpowiedniej aplikacji na stronie internetowej danej firmy, przeglądanie ogłoszeń o wolnych miejscach pracy lub zamieszczanie własnych ogłoszeń o poszukiwaniu pracy, uczestniczenie w testach i rozmowach kwalifikacyjnych, starania o zorganizowanie własnego miejsca pracy, ubieganie się o pozyskanie licencji, zezwoleń, środków finansowych itp.

Przykłady

- **Pracujący/posiadający pracę** w badanym tygodniu to również:
 - osoba pracująca na własny rachunek, która poświęciła czas na prowadzenie działalności gospodarczej, praktyki zawodowej lub gospodarstwa rolnego, nawet jeśli nie przeprowadzono żadnej transakcji, nie wykonano żadnych usług lub faktycznie nic nie wyprodukowano,
 - uczeń lub praktykant, pracujący w celu nauki zawodu i otrzymujący za to wynagrodzenie,
 - pracujący na „kontrakcie”,
 - osoba zajmująca się opieką nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną (także w związku z wiekiem) jeżeli jest zatrudniona (również nieformalnie) przez gospodarstwo domowe, dla którego świadczy odpłatnie pracę,
 - pracownik przebywający w szpitalu od miesiąca, ale formalnie związany z pracodawcą.
- Odpowiedź „**jestem emerytem(ką)/ rencistą(ką)**” dotyczy osób, które nie pracowały w badanym tygodniu i nie poszukiwały pracy, ponieważ pobierały świadczenia emerytalne lub rentowe.
- **Kontynuowanie nauki jako uczeń lub student** - dotyczy osób niepracujących, które kontynuują kształcenie w systemie edukacji szkolnej i jest to dla nich podstawowa (poza ewent. rentą) przyczyna niepodjęcia pracy w badanym okresie.
- Odpowiedź „**z innych powodów**” zaznaczyć jeżeli przyczyną niepodjęcia pracy była m.in.:
 - opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą,
 - własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy, w tym przebywanie na kwarantannie/izolacji wywołanej pandemią,

- wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy,
- obawa przed utratą zasiłku socjalnego,
- prowadzenie wyłącznie gospodarstwa domowego.

23. W jakim zawodzie Pan(i) pracował(a) w głównym miejscu pracy?

Opis

Podać informację o **zawodzie wykonywanym** w głównym miejscu pracy, w tygodniu od 25 do 31 marca 2021 r.

Nazwę zawodu należy wybrać z **listy/słownika zawodów**.

W wyjątkowym przypadku, przy braku możliwości odnalezienia właściwej pozycji w słowniku, istnieje możliwość wyboru ze skróconej listy lub wpisanie nazwy zawodu w pole tekstowe, po wcześniejszym wybraniu właściwego hasła, które umożliwi przejście dalej: „inny zawód”, „inny zawód, nie wiem”.

Wskazówki

- Słownik/lista zawiera zarówno urzędowe nazwy zawodów jak i niektóre synonimy powszechnie używane do określania zawodów i stanowisk.
- Należy wpisać co najmniej 3 litery nazwy zawodu.
- Wielkość liter nie ma znaczenia.
- Jeśli brak wyświetlonych pozycji to zmienić frazę używając innej, zbliżonej nazwy zawodu lub fragmentu drugiego słowa z nazwy.
- Jeśli na stanowisku pracy osoba wykonuje kilka zawodów to należy wybrać zawód główny lub z przewagą czynności.
- Specjalista, urzędnik, informatyk – wybór z listy zawsze z dziedziną specjalizacji, zakresem odpowiedzialności, miejscem pracy lub rodzajem wykonywanych zadań.
- Kierownicy – brać pod uwagę rodzaj działalności kierowanej komórki lub zakres spraw.
- Jeśli zadania techniczne, medyczne czy prawnicze na stanowisku pracy przeważają nad kierowniczymi to „specjalista do spraw...”, „lekarz”, „prawnik”, a nie kierownik.
- Właściciel małego zakładu usługowego, sklepu, piekarni, punktu krawieckiego, itp. – sam wykonujący te czynności/usługi - to nie „kierownik...”, a „sprzedawca”, „piekarz”, „krawiec”.
- Stażysta lub aplikant wybiera zawód, jaki wykonuje lub będzie wykonywać po odbyciu stażu (aplikacji).
- Duchowny wybiera: „duchowny / osoba konsekrowana / zakonnik / zakonnica”.
- Rolnicy (osoby pracujące przy produkcji rolniczej) biorą pod uwagę kierunek produkcji: roślinny, zwierzęcy, mieszany.
- Wyjątkowo, jeśli nie można wybrać żadnego zawodu z pełnej listy, należy wpisać w dużym słowniku: „inny zawód”. Pojawi się wówczas lista dziesięciu, wielkich grup zawodów, z których należy wybrać tę zawierającą zawód wykonywany. Opisy grup zawodów znajdują się we wskazówkach pod ikonką ⓘ.
- W przypadku trudności z określeniem grupy zawodów wybranie ostatniej pozycji na skróconej liście zawodów „inny zawód; nie wiem”, pozwala na wpisanie w polu tekstowym nazwy zawodu używając do 60 znaków.

Przykłady

1. Ponieważ słownik zawiera nazwy zawodów i synonimy czasami zawód może pasować do dwóch lub więcej pozycji ze słownika.
2. Osoba będąca dyrektorem przedszkola może wyszukać nazwę tego zawodu przez wpisanie fraz będących fragmentami słów „dyrektor”, „kierownik”, „przedszkola”.
3. Jeżeli pracownik w ramach stanowiska pracy wykonuje zadania typowe dla kilku zawodów lub specjalności (np. obsługa kina), to należy brać pod uwagę główny zawód pracownika lub zawód o przeważającym zespole czynności i wskazać np. „kasjer / kasjerka (np. w sklepie, zakładzie pracy) / sprzedawca biletów”, „pracownik przygotowujący posiłki typu fast food”, „pomoc/sprzątaczką biurową, hotelową itp.”.

4. W przypadku pojęć ogólnych np. urzędnik, informatyk, specjalista – przy wyszukiwaniu należy wziąć pod uwagę zakres odpowiedzialności, miejsca pracy lub rodzaj wykonywanych zadań, np. "urzędnik ds. ubezpieczeń/świadczeń społecznych", „programista aplikacji”, „specjalista radiofarmacji / inżynierii medycznej”.
5. Kierownik to również np. „dyrektor generalny / zarządzający”, „dyrektor np. finansowy, handlowy, marketingu, sprzedaży”.

24. Jaki rodzaj działalności prowadzi instytucja (firma), która była Pana(i) głównym miejscem pracy?

Opis

Należy wskazać, w ramach jakiej kategorii/grupy mieści się rodzaj działalności gospodarczej firmy (instytucji, zakładu), która jest głównym miejscem swojej pracy. Jeżeli ta firma, prowadzi różną działalność gospodarczą, należy podać, jaka jest jej działalność główna lub przeważająca.

Grupy działalności:

- a) administracja publiczna i obrona narodowa; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- b) produkcja, przetwórstwo przemysłowe
- c) rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- d) handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów
- e) działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- f) transport, magazynowanie, zakwaterowanie, gastronomia, informacja i komunikacja, finanse i ubezpieczenia, rynek nieruchomości
- g) budownictwo
- h) energia elektryczna; gaz; woda; para wodna; ścieki i odpady; rekultywacja
- i) kultura, rozrywka i rekreacja
- j) górnictwo i wydobywanie
- k) inne rodzaje działalności
- l) nie mam żadnej wiedzy na ten temat

Wskazówki

- Osoba prowadząca własną działalność (nawet niezarejestrowaną) podaje rodzaj tej działalności.
- Z listy grup działalności należy wybrać tę pozycję, która jest najbardziej zbliżona do rodzaju działalności głównego miejsca pracy.
- Jeśli rodzaj działalności jest znany, ale nie ma go na liście, należy wybrać pozycję „inne rodzaje działalności”.

Przykłady

Osoba zajmująca się opieką nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną (także w związku z wiekiem), jeżeli jest zatrudniona (również nieformalnie) przez gospodarstwo domowe, dla którego świadczy pracę, wybiera odpowiedź „inne rodzaje działalności”.

25. Czy pracował(a) Pan(i) jako:

Opis

Należy podać status zatrudnienia w głównej pracy – tej samej, dla której był określany zawód i rodzaj działalności, w tygodniu od 25 do 31 marca 2021 r.

- a) **zatrudniony w instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy**
- b) **pracujący na własny rachunek zatrudniający pracowników (pracodawca)**
- c) **pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników**
- d) **inny**

Wskazówki

Pracownik zatrudniony w instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy (inna nazwa „pracownik najemny”) to:

- osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, wybór, mianowanie) lub umowy cywilnoprawnej (umowa zlecenia, umowa o dzieło, kontrakt menedżerski) w jednostkach państwowych, spółdzielniach, jednostkach organizacji społecznych, politycznych i związków zawodowych, w jednostkach prywatnych, również u osób fizycznych i w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
- osoba wykonująca pracę nakładczą (inaczej chałupniczą),
- osoba zatrudniona w rodzinnym gospodarstwie rolnym bądź rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem i jednocześnie otrzymująca za wykonywaną pracę ustalony zarobek lub dochód (niekoniecznie w formie pieniężnej) – niezależnie od związku z gospodarstwem domowym użytkownika gospodarstwa rolnego czy właściciela rodzinnej działalności gospodarczej.

Pracujący na własny rachunek to:

- właściciel, współwłaściciel lub dzierżawca indywidualnego gospodarstwa rolnego pracujący w tym gospodarstwie,
- osoba prowadząca własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (zarejestrowaną lub niezarejestrowaną), tzn. osoba, która prowadzi własne przedsiębiorstwo lub zakład produkcyjny, usługowy, sklep lub zarabia jeżdżąc własną taksówką, wykonuje tzw. „wolne zawody” (np. adwokat, literat, artysta, lekarz i pielęgniarka z prywatną praktyką), a także osoba prowadząca prywatną szkołę, przedszkole, żłobek, klubik dla dzieci, osoba, która udziela prywatnych lekcji (korepetycji) i jest bezpośrednio opłacana przez uczniów lub ich rodziców itp.,
- agent we wszystkich systemach agencji,
- osoba, która na mocy porozumienia z pracodawcą zarejestrowała własną działalność jako 1-osobowy podmiot gospodarczy.

Zatrudniający pracowników (pracodawca) to pracujący na własny rachunek, który w badanym tygodniu, tj. w okresie od 25 do 31 marca 2021 r., zatrudniał przynajmniej 1 pracownika za wynagrodzeniem (niezależnie od rodzaju umowy, także na podstawie umów ustnych).

Niezatrudniający pracowników to pracujący na własny rachunek, który w badanym tygodniu nie zatrudniał żadnego pracownika.

Pozycję „**inny**” zaznacza m.in. pomagający członek rodziny, tj. osoba, która bez umownego wcześniej ustalonego wynagrodzenia, pomaga w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem.

Przykłady

Pracownikiem zatrudnionym jest m.in.:

- Syn systematycznie pomagający swojemu ojcu w pracy w gospodarstwie rolnym i otrzymujący za to ustalone wynagrodzenie (nie jako pomagający członek rodziny).
- Pracownik spółdzielni mający umowę o pracę, która daje mu podstawowe wynagrodzenie (które nie jest bezpośrednio zależne od dochodów spółdzielni).
- Duchowny dowolnego wyznania religijnego.
- Osoba zajmująca się opieką nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną (także w związku z wiekiem) jeżeli jest zatrudniona (również nieformalnie) przez gospodarstwo domowe, dla którego świadczy pracę (wynagrodzenie może być również w formie niepieniężnej np. w zamian za mieszkanie i/lub utrzymanie).
- Uczeń/student, który odbywa płatny staż/praktykę w celu nauki zawodu.

PODSUMOWANIE SAMOSPISU

- Po prawidłowym wypełnieniu wszystkich wymaganych kwestionariuszy osobowych i naciśnięciu przycisku **Dalej** nastąpi przejście do podsumowania samospisu. Pojawi się informacja, że formularz został poprawnie wypełniony oraz podziękowanie za udział w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021.
- W przypadku, gdyby zaistniała jednak konieczność poprawienia odpowiedzi na którekolwiek z pytań w formularzu spisowym, należy nacisnąć przycisk **Wstecz**, co spowoduje powrót do listy kwestionariuszy

osobowych. Można również skorzystać z rozwijalnego menu, dostępnego w lewym górnym rogu ekranu formularza i z dostępnej mapy badania wskazać tę część, w której znajduje się pytanie wymagające zmiany odpowiedzi.

- Na ekranie dostępny będzie również przycisk **Zakończ samospis**. Jego naciśnięcie spowoduje pojawienie się okna z prośbą o potwierdzenie zakończenia samospisu:
 - wybór odpowiedzi **TAK** oznacza potwierdzenie, że wszystkie udzielone odpowiedzi na pytania są prawidłowe i zgodne ze stanem faktycznym. Skutkować to będzie zakończeniem samospisu bez możliwości powrotu do formularza i modyfikacji danych.
 - wybór odpowiedzi **NIE** spowoduje zamknięcie tego okna i możliwe będzie skorygowanie wcześniej udzielonych odpowiedzi zgodnie z opisanymi powyżej krokami.